

HAZAI VENDÉG VÁRÓ

2020. október

Fontos:

- **11 órás záróra:**
lakodalomban is
kötelező,
de nem
mindenhol **13. oldal**
- **Elektronikus fizetés**
biztosítása:
nem csak
kártyaolvasóval
lehet **2. oldal**

Jó hír:

- **Már igényelhető**
a kamatmentes
turisztikai
hitel **4. oldal**
- **Meghosszabbítják**
a törlesztési
moratóriumot **6. oldal**

Hívja
a Vendégvárót
8-16 óráig!

Kollégánkkal
azonnal élőben,
automata nélkül
tud beszélni.

Telefonszámunk:
(06-20) 42-300-42

Hívja a Vendégvárót! Az Ön kérdései a legfontosabbak! Ügyfélszolgálati telefonszámunk 8-16 óráig.
Új Média Kft., (06-20) 42-300-42, e-mail: info@ujmedia.eu

Hívjon, ha vendéglátással kapcsolatban van kérdése, gondja, esetleg nem talál valamilyen terméket, szolgáltatást!

Mit jelent a kötelező elek

Januártól minden olyan helyen, ahol kötelező online pénztárgépet használni, biztosítani kell az elektronikus fizetés lehetőségét is. Ám nem feltétlenül kell kártyaelfogadó terminált telepíteni, léteznek erre más megoldások is.

Januártól kötelező lesz az elektronikus fizetés biztosítása minden olyan helyen, ahol pénztárgépnek is működnie kell. Ez a kötelezettség várhatóan már nem a kereskedelemben jelent majd jelentős bővítést, inkább a szolgáltatói szektorban. A masszörnek is gépi nyugtát kell adnia, tehát biztosítania kell az elektronikus fizetést. Ugyancsak fel kell szerelkeznie elektronikus lehetőséggel a kisebb büféknek, az eddig csak készpénzt használó strandi éttermeknek vagy a szobakiadóknak is.

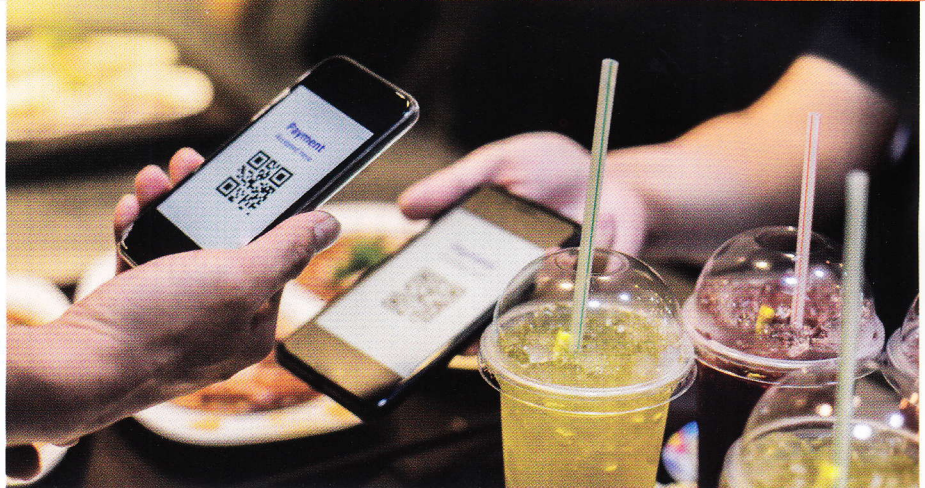
MIT JELENT AZ ELEKTRONIKUS FIZETÉS?

A törvény annyit ír elő, hogy kötelező biztosítani a fogyasztó számára az elektronikus fizetés lehetőségét és annak folyamatos rendelkezésre állását (azaz nem hivatkozhatunk arra, hogy van kártyaelfogadás, csak éppen most nem működik a terminál). Azt viszont nem határozza meg a törvény, hogy mit kell elektronikus fizetésnek tekintenünk, azaz nem tesznek kötelezővé semmilyen módszert. Ez bővíti a lehetőségeket: nemcsak a hagyományos kártyaelfogadó terminálok jöhetnek szóba, hanem körülnézhetünk más megoldások között is.

Tállai András államtitkár úgy fogalmazott, hogy nem kell feltétlenül a kártyás megoldásban gondolkodni. A kisebb kereskedőknek megfelelő lehet egy mobiltelefonos alkalmazás is erre a célra. Sőt, Gion Gábor, a Pénzügyminisztérium államtitkára arról beszélt egy júliusi interjúban, hogy meg-

A kártyaelfogadó helyek száma évek óta alig bővült, miközben egyre többen fizetnek kártyával

Bár úgy tapasztalhatjuk, hogy elég sok kártyaelfogadó terminál van már forgalomban, a számok azért mást mutatnak. A nemzeti bank nyári adatai szerint 213 ezer online pénztárgép üzemel az országban – ezek mellett mindenhol biztosítani kell januártól a készpénzmentes fizetést. Ugyanakkor 2019 végén 147 ezer terminál működött a kereskedőknél. Azaz legalább 60 ezer helyen most kell majd beszerezni a kártyaelfogadó terminált, vagy más megoldást találni a készpénzmentes fizetésre. Ez hatalmas ugrás lesz, ugyanis évek óta már alig bővül az elfogadóhelyek száma, most pedig

felelő lehet az azonnali banki utalás lehetőségének felajánlása is. Ez ma még nem gördülékeny, de az államtitkár abban bíz, hogy év végéig a bankrendszer is kifejleszt néhány olyan alkalmazást, melyekkel másodpercekre rövidülnek az ilyen fizetések.

MILYEN FIZETÉSI MEGOLDÁSOK LEHETNEK?

Hagyományos bankkártya-elfogadó terminál (POS)

A hagyományos bankkártya-terminál vagy POS-terminál ma még egyeduralgoló, ezt látjuk minden kereskedőnél. Korábban csak a bankok kínáltak ilyen lehetőséget. A kártyaelfogadás beépítése nem volt olcsó, s nem is kínált minden számlavezető bank ilyen szolgáltatást. A bankok egy része ma sem sokkal rugalmasabb. A hozzáférést az könnyíti meg, hogy egyre több olyan szolgáltató jelenik meg, melyek nem kötődnek közvetlenül bankokhoz. Egyáltalán nem kell ezt a szolgáltatást saját számlavezetőnkél igénybe venni, főleg, ha nem is könnyíti meg a csatlakozást.

Többször írtunk róla, hogy a kártyaelfogadó terminálok telepítéséhez ma is elérhető bármely vállalkozónak 80 ezer forint állami

majdnem 50 százalékos bővülést kell fél év alatt produkálni ezen a területen.

A kormány adatai szerint egyre nő a kártyás fizetések népszerűsége. A koronavírus miatt idén például a második negyedévben 4,1 százalékkal csökkent a kiskereskedelmi forgalom. Ugyanakkor a kisebb forgalom ellenére is 12 százalékkal nőtt a kártyás fizetések száma az előző évihez képest. Érdekes adat, hogy 23 százalékkal visszaesett a készpénzfelvételek száma. Azaz visszaszorul az a gyakorlat, hogy az emberek csak készpénzfelvételelre használják a kártyájukat.

támogatás. Ezt nem közvetlenül mi vehetjük igénybe, hanem a szolgáltatót fizeti ki az állam. Azaz gyakorlatilag ingyen hozza a szolgáltató a terminált, nincsen csatlakozási díj és 2 évig havidíj sem. Ajánlott például a Fizetési Pont nevű szolgáltatás (fizetesipont.hu).

Virtuális terminál

Virtuális, azaz fizikai valóságában nem létező terminál segítségével is fogadhatunk fizetéseket, hagyományos kártyaelfogadó terminál nélkül. Ezt olyan szolgáltatóknak ajánljuk, akiknél csak kevés fizetés történik, s akkor sem áll sorban az éppen fizető kuncsaft mögött a többi vendég. Tehát egy büfé, egy vendéglő számára nem ajánlanánk, de egy szálláshelyen teljesen jól működhet.

A virtuális terminál lényege, hogy a fizetés egy weboldalon történik. Beütjük az összeget, esetleg egy azonosítót, a vevő pedig ugyanitt beírja a saját kártyaszámát. Ez azért lassúbb a hagyományos fizetésnél, mert kézzel kell a kártyaszámot beírni. Egy szálláshely fizetésénél ez a néhány másodperc viszont nem jelenthet gondot. Ha naponta csak néhány számlát vagy még kevesebbet kell kiegyenlíteni, akkor ez is jó megoldás lehet. Több bank is kínál ilyen lehetőséget, vagy a független szolgáltatók közül pl. a Sumup ajánlja ezt az ügyfeleinek (sumup.hu).

Mobiltárca-alkalmazások

A Paypal az egyik legrégebbi mobiltárca-alkalmazás, melynek a működését már nagyon sokan ismerik. Az alkalmazásban létrehozunk egy fiókot, ez lesz a pénztárcánk. Vagy feltöltünk bele pénzt, vagy egy kártyánkat használjuk hozzá. A lényeg, hogy akinek fizetünk, az nem ismeri meg a bankkártya számát, csak a mobiltárcás azonosítónkat. Így például egyik PayPal-számláról a másikra úgy is lehet pénzt utalni, hogy a címzettnek csak az e-mail címét ismerem, a számlaszámát nem.

Ma már nem a Paypal az egyetlen ilyen szolgáltató, sőt, nem is ez a legnépszerűbb. Itthon kedvelt a Barion (barion.hu) és nép-

Elektronikus fizetés?

szerű az OTP kezelésében lévő SimplePay is (simplepay.hu). Ilyen mobiltárcával is megoldható a fizetés. Hátrányuk, hogy még nem általánosak, nincs mindenkinek. Egy azonosító megadásával csak két mobiltárca között lehet pénzt küldeni. Ha a vevőnek ez nincs, akkor ugyanúgy tud fizetni, mint ahogyan azt az előző pontban, a virtuális terminál esetében leírtuk. Egy weboldalon kézzel kell megadnia a kártyaszámát.

KÁRTYÁRÓL KÁRTYÁRA KÖZVETLENÜL

Magánszemélyek egymás közötti fizetései is jól használhatók a direkt, kártyáról kártyára pénzt küldő szolgáltatók. Ilyen például a Moneytou (moneytou.eu). Ez egyelőre csak a Viber üzenetküldő alkalmazással együtt működik. Azzal viszont nagyon egyszerű: a Viber alkalmazásban kiválasztom a partnert, megadom, hogy mennyit akarok utalni neki és egy gombnyomással elküldöm a pénzt. A gyerekek zsebpénzét ezen keresztül éppen úgy el lehet utalni egy pillanat alatt, mint kifizetni a hajvágás árát a fodrásznál.

ÚJ MEGOLDÁSOK: MÁR KÁRTYA SEM KELL

Az igazi újdonságot a teljesen kártya nélküli megoldások jelenthetik majd, melyeket az év elejétől már lassan terjedő új banki megoldások tesznek lehetővé. Itt a fizetés közvetlenül az ügyfél számlájáról történik.

A hagyományos banki utalás ma még azal együtt is nehézkes, hogy a bank azonnal teljesíti a megbízást. Be kell lépni a netbankba, meg kell adni a kedvezményezett nevét, számlaszámát, az összeget és közleményként még valami azonosítót is, ha azt akarjuk, hogy a kereskedő be tudja azonosítani a fizetésünket. Az újfajta megoldások ehhez képest néhány mozdulatra egyszerűsítik a folyamatot. Ilyen például a QR kódos utalás. Amikor beütjük a pénztárgépbe az összeget, megjelenik a saját telefonunkon egy QR kód. Ezt lefényképezi a vevő a saját telefonjára letölthető banki alkalmazással, s az a kód alapján minden más adat beírása nélkül elvégzi az azonnali utalást.

Lehetőség nyílik úgynevezett fizetési kérelem használatára is. Például egy hosszú hétvége után a vendég utalással akarja kifizetni a szállásdíjat. A bankszámlájához beállított már korábban egy másodlagos azonosítót, például a mobilszámát. (A másodlagos azonosító azt jelenti, hogy a banki utaláshoz nem kell számlaszámot megadni, mert e-mail cím vagy telefonszám alapján is azonosítani tud a bank). Mi tehát küldünk a telefonszámára egy fizetési kérelmet, a vendég pedig egyetlen kattintással jóváhagyja, hogy a bank leemelhesse a számlájáról az összeget. Nekünk egy telefonszámot és a fizetendő összeget kellett beírni, a vendégnek pedig csak egyetlen kattinta-

ni a jóváhagyáshoz. Mindennek a technikai és jogi lehetősége is már megvan, csak el kell terjedniük az ilyen megoldásoknak.

MAGYARORSZÁGON A SIMPLE AZ ÚTTÖRŐ EBBEN A KÍNÁLATBAN

A már említett Simple alkalmazás kínálja itthon egyelőre a legbősebb kínálatot az ilyen jellegű fizetésekkel kapcsolatban (a kártya nélküli fizetési megoldásait a simplebusiness.hu oldalon találjuk). Augusztus végén jelent meg a cég új kínálata, amellyel négyféle készpénzmentes fizetési módot kínálhatunk fel:

- QR kódos fizetési lehetőséget kártyával
- QR kódos fizetési lehetőséget azonnali utalással
- link alapján történő fizetést kártyával és
- link alapján történő fizetést azonnali utalással.

QR kód választása esetén a kód a mi mobiltelefonunkon jelenik meg, ezt olvassa be a vevő az ő készülékével. Ha kártyás fizetést választ, akkor be kell írnia a kártyaszámot. Azonnali fizetés az OTP saját telefonos alkalmazásával lehetséges.

Ha link alapján akarunk fizettetni, akkor a program létrehoz egy kattintható linket. Ezt e-mailben vagy akár sms-ben is elküldhetjük a vevőnek. Ő rákattint a linkre, s a következő lépésben a már említett módon fizet kártyaszám megadásával vagy azonnali utalással.

AZ AZONNALI UTALÁS KÉSZPÉNZNEK VAGY UTALÁSNAK SZÁMÍT?

Hogy az azonnali utalás pontosan minek is nevezhető, azért fontos, mert ettől függ kell-e számlát írni a vevőnek, vagy elég a pénztárgépes nyugta.

A közismert szabály szerint akkor elégedhetünk meg a nyugtairással, ha a vevő készpénzben fizet. Ezzel szemben átutalás esetén mindenképpen számlát kell írunk. Ez a szabály egészen jól működött eddig, csak hogy mostanra már megváltozott az utalás.

Hogy számlát vagy nyugtát kell-e írunk, az az áfatörvény előírásától függ. A törvény szerint akkor adhatunk nyugtát, ha a termék beszerzője a teljesítés napján, a teljesítéssel egyidejűleg megfizeti az ellenértéket. Korábban az utalás több napig tartott, ezért az utalásokhoz számla kellett. Csak hogy ma az utalás is azonnal megtörténik, azaz teljesíti az áfatörvény elvárásait a nyugtaadás feltételeivel kapcsolatban. Néhány másodperc alatt, akár a pénztárnál állva is tud a vevő utalni, és az összeg azonnal jóváíródik nálunk. Így ha a vevő magánszemély és azonnali utalással fizet, akkor elegendő számára nyugtát adnunk, nincs szükség részletes számlaíráásra.

(Ld. 2007. évi CXXVII. tv. 165. § 1. bek. b. pont).

Nagy Csaba

Tartalom

Mit jelent a kötelező elektronikus fizetés?	2
Már igényelhető a kamatmentes turisztikai hitel	4
A mentő is fizetős lehet	5
Törlesztési moratórium: lesz hosszabbítás	6
Munkajogi szabályok a második hullám idején	7
Budapest saját erőből támogatja a turisztikai vállalkozásokat	7
Tömeges leépítések várhatók a turizmusban?	8
Csődközeli helyzetet éreznek a szállodák	8
Amit a borról tudni érdemes	11
Téliesített kerthelyiség: mivel fűtsünk?	12
Lakodalomban is kötelező a 11-es záróra, de nem mindenhol	13
Felnőttképző szervezetté válnak a munkáltatók	15
Vállalkozóként se tőrjünk el a rágalmaszt!	16
Kijelöltek 11 új turisztikai régiót – a jövőben itt várhatók nagyobb turisztikai pályázatok	18
Hírek	19
Koronavírus – hasonló korlátozások minden országban	20

Mit gondol a Vendégváro újság a világról?

Az emberek, az államok, a városok, a vállalkozások az egész világon szeretnének ÉLETBEN MARADNI ÉS JÓL ÉLNI.

A Vendégváro újság hitvallása egyszerű: támogatunk mindent, ami végső soron ezt a túlélést szolgálja, és ellenzünk mindent, ami ezzel ellentétes.

Hitvallásunk: A tudás biztonságot ad. Ezért világos válaszokat adunk homályos jogszabályok helyett, hogy olvasóink biztonságban legyenek a hatóságoktól. Új szakmai híreket adunk, hogy olvasóink biztonságban legyenek a piacon.

Nem kötődünk semmilyen politikai irányzathoz, csak a józan észhez. Nem vagyunk elkötelezve hirdetőknél sem, csak az olvasóknak.

A vendéglátós vállalkozók olyan emberek, akik munkát adnak alkalmazottaiknak, tartják a családjukat, és adót fizetnek az államnak. Cserébe joggal elvárhatják, hogy az állam jóindulatú odafigyeléssel hártson el az útjukból minden fölösleges akadályt, ami boldogulásukat akadályozza.

Kiadó, szerkesztőség: Új Média Kft.

Cím: 8800 Nagykanizsa, Csengery út 22.

Főszerkesztő: Romvári Orsolya

Ügyfélszolgálat 8-16 óráig:

Tel: (06-20) 42-300-42;

E-mail: info@ujmedia.eu

Olvasói kérdéseket, megjegyzéseket

telefonon vagy e-mailben várjuk.

Nyomda: Gura Nyomda, Zalaegerszeg.

Tel.: (92) 599 464, ISSN 2498-5449

Már igényelhető a kamatmentes turisztikai hitel

Megjelent és már igényelhető is a Széchenyi Turisztikai Kártya, ami költség- és kamatmentes hitelt kínál a turisztikai területen működő vállalkozásoknak.

A Széchenyi Turisztikai Kártyát olyan vállalkozások igényelhetik, melyek a termék üzletszabályzatában szereplő tevékenységek valamelyikét végzik. TEÁOR számok alapján határozták meg ezt a kört, hogy csak a turizmusban érintett vállalkozások juthassanak hozzá a lehetőséghez. A hitelt a következő területen működő cégek és egyéni vállalkozások vehetik igénybe (TEÁOR alapján):

- 5510 Szállodai szolgáltatás
- 5520 Üdülési és egyéb átmeneti szálláshely-szolgáltatás
- 5530 Kempingszolgáltatás
- 5590 Egyéb szálláshely-szolgáltatás
- 5610 Éttermi mozgó vendéglátás
- 5621 Rendezvény étkeztetés
- 5630 Italszolgáltatás
- 7911 Utazásközvetítés
- 7912 Utazásszervezés
- 7990 Egyéb foglalás
- 8230 Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezés
- 9002 Előadó-művészeti kiegészítő tevékenység
- 9604 Fizikai közérzetet javító szolgáltatás
- 9329 M.n.s. egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
- 4939 Szárazföldi személyszállítás (a vállalkozásnak rendelkeznie kell személyszállítási engedéllyel)
- 5030 Belvízi személyszállítás

A hiteligenyrlő vállalkozás bevételeinek legalább a 30 százalékát a felsorolt tevékenységek közül kell elérnie, hogy jogosult legyen a hitelfelvételre. A hitelt egyéni vállalkozók és cégek is kérhetik, ha legalább egy teljes, lezárt naptári évre visszatekintő működést tudnak igazolni.

Mennyi lehet?

A hitelkeret egymillió és 250 millió forint között lehet. A hitelbírálatot a folyósító KAVOSZ Zrt. végzi. A hitel nem haladhatja meg a következő határokat (a felsorolt három közül a legmagasabbat kell figyelembe venni):

- a vállalkozás 2019-es bérköltségének a kétszerese (ebbe más pályázatokról eltérően bele lehet számolni az azonos telephelyen működő alvállalkozók alkalmazottainak a költségét is), vagy
- a 2019-es árbevétel 25 százaléka, vagy
- különösen indokolt és sürgős esetben a hitelkérelem mellékleteként benyújtott cashflow-táblázat szerinti 18 havi pénzszükséglete.
- Ismételt igénylés vagy a keret emelése esetén feltétel, hogy a hitel nem haladhatja meg az előző évi nettó árbevétel 25 százalékát.

A hitel összege egyedi elbírálás alapján rugalmas, akár meg is haladhatja az első pont szerint számított összeget, ha ettől függ a vállalkozás működőképességének megőrzése.

Egy hitelkártya, ami szabadon használható

A megítélt hitel a megszokott hitelkártyaként működik. Lehet vásárolni a keretből, fel lehet venni belőle részleteket vagy akár egyben a teljes összeget is. Szabadon használható fel, akár hitelkiváltásra is. Ha valaki befizet a kártyára, akkor azt törlesztésként elszámolják. De a futamidő végéig nincs törlesztési kötelezettség. Tehát azt is meg lehet tenni, hogy 3 év múlva fizetjük vissza egy összegben a teljes igénybe vett összeget.

A hitel 1, 2 vagy 3 éves futamidővel vehető igénybe. Sem kamatot, sem költséget nem kell

rá fizetni, ezeket az állam állja. (Hivatalosan 4 százalékos kamattal és 0,5 százalékos éves kezelési költséggel fut, de ezeket az állam megtéríti.)

A hitelre nem kell ingatlanfedezet, ezt csak 100 millió forint felett követelheti meg a bank. Biztosítékként a vállalkozás tulajdonosainak készfizető kezességét kell vállalni (társas vállalkozásnál az 50%-ot elérő tulajdonosok kezességére van szükség). Emellett biztosítékként a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességvállalására van szükség – az erre vonatkozó szerződést a bank megköti. Ennek a díját ki kell fizetni. Az összeg 1 éves hitelnél a hitelkeret 0,25%-a, 2 és 3 éves futamidő esetén pedig a hitelkeret 0,5 százaléka.

A Széchenyi Turisztikai Kártya kibocsátója a KAVOSZ Zrt. A kártyát egyelőre a következő helyeken lehet igényelni:

- a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetségének irodáiban
- a területi kereskedelmi és iparkamarák irodáiban
- a KAVOSZ Zrt. saját irodáiban és a következő bankokban:
- Gránit Bank
- MKB Bank
- OTP
- Takarékbank.

Részletes információkat itt találhatunk: www.kavosz.hu/hitelek/szechenyi-turisztikai-kartya.

Nagy Csaba

A mentő is fizetős lehet

A sürgősségi ellátás is csak annak ingyenes, aki fizeti a tb-t

Alapjaiban változtatta meg a tb-ellátásokhoz való hozzáférést a kormány. Ma már a sürgősségi ellátást is ki kell fizetnie annak, akinek legalább 6 hónapja nem rendezett a tb-viszonya. A huszadik század egyik legnagyobb vívmányát, az általános társadalombiztosítást szüntetik meg ezzel az intézkedéssel.

Régóta várható volt, hogy az orvosi kezelésért és gyógyszerekért fizetnie kell majd annak, akinek nem rendezett a tb-jogviszonya. A korábbi években csak figyelmeztetést küldött a rendszer, ha az orvosnál derült ki, hogy a beteg után senki nem fizeti a járulékokat, így a TAJ szám érvénytelen.

Aztán a 2019 végén elfogadott tb-törvény szövegébe egy módosítás nyomán bekerült a fizetős egészségügy témája. Első változatban ezt úgy képzelték el, hogy ki kell fizetnie az orvosi ellátás költségeit annak, aki legalább 3 hónapos elmaradásban van a járulékfizetéssel. Ez a 3 hónap később 6 hónapra tolódott ki, s így is lépett hatályba az új tb-törvény 2020 júliusában. Más kérdésben viszont sokat szigorodott a törvény. Az eredeti változat például még azt is megengedte volna, hogy a tb-hátralék rendezése után ne kelljen kifizetni az időközben felmerült orvosi számlát. A hatályos változat ezt már nem engedi meg. Akinek 6 hónapot meghaladó járuléktartozása van, annak nem jár ingyenes orvosi ellátás. Ha a tartozást megfizeti, akkor attól a naptól kaphat újra ingyen ellátást, amikortól már nincs több hátraléka. Akinek abban az időszakban kellett orvoshoz fordulnia, amikor még volt járuléktartozása, annak azt az orvosi ellátást vagy gyógyszert mindenképpen teljes áron kell kifizetnie. Ez volt tehát az idén nyáron érvényes szabály, ami még szigorúbbá vált szeptembertől.

Szeptember közepén az Emberi Erőforrások Minisztériuma kiadott egy rendeletet, mely a sürgősségi ellátásra is kiterjeszti a fenti szabályokat. A sürgősségi ellátás ugyanis eddig kivételnek számított. Orvosi és emberileg is ez indokolható. Egy tervezett műtét halasztható, egy gyógyszer kiváltását is eltolhatom néhány héttel, hogy a hátralék miatt ne kelljen túl nagy anyagi terhet vállalnom. Egy autóbaleset, váratlan szívroham vagy más sürgős beavatkozás azonban nem tesz lehetővé ilyen mérlegelést. Ma viszont azzal kell számolnunk, hogy ha tb-hátralékunk van, akkor ezeket az ellátásokat is ki kell fizetnünk. Egy autóbaleset után a beteg úgy ébredhet fel a kórházban, hogy 750 ezer forintos számla terheli az ellátás költségei miatt (a törvény 750 ezer forintban határozza meg a fizetendő maximumot).

Jogilag persze érvelhetünk azzal, hogy aki nem fizeti a tb-t, az ne is kaphasson

ellátást. Azonban úgy véljük, hogy emberileg nem védhető ez az intézkedés. Magyarországon legalább 70 éve, az 1960-as évek eleje óta nem kellett senkinek sem attól tartania, hogy egy életmentő kórházi beavatkozás miatt akár földönfutóvá váljon. Márpedig ma ez a veszély fenyegethet százazreket. Akik nem tudják fizetni a havi minimális tb-t sem, azokat löki a törvény olyan helyzetbe, hogy az életmentő beavatkozás háromnegyedmillióst terheljen számukra.

Az ingyenes orvoslásnak ez a megvonása ráadásul egy járványhelyzet közepén éri az országot. Vajon látunk-e majd adatokat arról, hogy hány koronavírusos betegnek fogják a kórházak kiszámlázni a több heti intenzív osztályos kezelés árát? És ami a közegészségügyre is veszélyesebb: vajon hány beteg fog súlyos panaszok esetén is otthon maradni, mert nem tudja kifizetni a kórházi számlát? Hány feketén foglalkoztatott munkás utasítja majd el a kórházi kezelést munkahelyi baleset esetén is, mert pontosan tudja, hogy nem lesz miből kifizetnie a mentőt?

Kiket érinthet a tb-megvonás?

Az új tb-törvény júliusban lépett hatályba, ettől kell számolni a hat hónapos időszakot is. Tehát január elsején jelenhetnek meg először azok a betegek, akiknek fizetniük kell majd az ellátásért. A szigorítás nem érinti a 18 év alattiakat, a nyugdíjasokat és az egyetemi hallgatókat sem. Utánuk nem kell járulékot fizetni. Érinti azonban azokat, akik után a munkahelyük valamilyen nem fizeti a járulékot, s ez nem derül ki időben. Érinti a feketén foglalkoztatottakat, és azokat, akiknek nincs semmilyen valódi munkahelyük.

Ez utóbbi csoportba nagy számban tartoznak éppen nagykorúvá vált fiatalok. Akik a középiskola elvégzése után nem kerülnek be felsőoktatási intézménybe, így inkább otthon maradnak és készülnek egy évet a következő felvételre. Csak hogy közben lejár a biztosításuk és fizetniük kellene saját maguk után a tb-t. Ugyancsak ebbe a csoportba tartoznak a háztartásbeliek is. Ha

nem fizetik havonta az idén 7710 forintos egészségügyi szolgáltatási járulékot, akkor nem jár nekik az ingyenes orvosi ellátás.

Külföldön dolgozók biztosítása

Problémás lehet a külföldön dolgozók helyzete. Nekik van ugyan bejelentett munkahelyük, a munkáltatójuk vonja tőlük a járulékot, csak hogy nem Magyarországon. Ha külföldön is élnek, akkor ők nem itthon biztosítottak. Magyarországon csak az uniós egészségbiztosítási kártya alapján jár nekik ingyenes sürgősségi ellátás. Arra az időre ugyanis, amíg külföldi munkáltatónál dolgoznak, nem tartoznak a magyar tb hatálya alá, érvénytelen a TAJ kártyájuk. Ha a külföldön dolgozónak megmarad a magyarországi lakóhelye, akkor a külföldi biztosító által kiadott igazoló nyomtatvány alapján itthon is jogosult az egészségügyi ellátásra (S1 nevű nyomtatvány kiállítását kell kérni a külföldi biztosítótól).

Náluk a papírmunkával lehet probléma. A külföldi munkavállalást a NAV-nál be kell jelenteni. Ekkor törlik az adózót a hazai tb-listából, és nem várják el tőle a járulékfizetést. Ha viszont a külföldön dolgozó magyar állampolgár nem jelenti be a külföldi jogviszonyát, akkor a NAV őt úgy kezeli, mint aki egyszerűen nem fizeti a járulékot és tartozást halmoz fel.

Az is elfordul, hogy ez a probléma ki sem derül a külföldi munkavállalás ideje alatt. A dolgozó hazajön, elhelyezkedik itthon, újra indul a hazai biztosítása. Csak hogy közben a NAV számon tartja, hogy volt közben egy fél év, egy év, amikor neki nem volt érvényes itthoni biztosítása. Legrosszabb esetben ez akkor derül ki, amikor beteg lesz és közlik vele, hogy 6 hónapot meghaladó tartozás miatt ki kell fizetnie az orvosi ellátás költségeit.

Forrás: 2019. évi CXXII. tv. 46. § és 28/2020 EMMI rendelet 2.§ 2. bek.

Nagy Csaba

Munkajogi szabályok a

Előírhatja a tesz

A járvány második hulláma kiszámíthatatlanná teszi a mindennapjainkat. Lehet, hogy ma még bejön a dolgozónk, de holnaptól otthon kell maradnia, mert karanténba kerül vagy mert bezár az iskola. Hogyan oldjuk meg ezeket a helyzeteket? És vajon kötelezhetjük-e tesztelésre a dolgozóinkat? Ezt kinek kell fizetnie?

Jár-e fizetés az otthon maradó szülőnek?

Szeptembertől elindultak az iskolák és az óvodák, de az intézkedések előírják, hogy a legkisebb tünet megjelenése esetén sem lehet a gyerekeket közösségbe vinni. Vagyis arra számíthatunk, hogy sokan lesznek kénytelenek táppénzre menni ebben az időszakban. (A gyermekápolási táppénz a gyermek 12 éves koráig jár.)

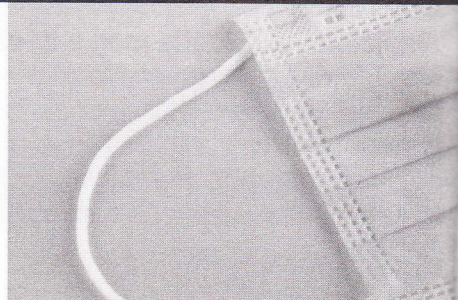
Ha pedig a koronavírus felbukkan egy intézményben, be is zárhatják egy időre. A gyerekek felügyeletét ilyenkor nem nagyon tudják másképp megoldani a szülők, csak úgy, ha az egyikük otthon marad. Ha a dolgozó munkaköre lehetővé teszi, akkor elvégezheti a feladatait távmunkában is. De ha erre nincs lehetőség, akkor kénytelenek leszünk szabadsággal megoldani a helyzetet. Vagyis kiadjuk a szabadságát az éves szabadsága terhére.

Könnyen lehet, hogy a dolgozónak már nincs annyi szabadsága, mint amennyi kéne. Ilyenkor ha van béren kívüli juttatási rendszerünk, akkor az éves cafeteria terhére is adhatunk rendkívüli fizetett szabadnapokat. Vagyis meghatározzuk, hogy mennyi az adott szabadnap "ára", és a felhasznált szabadnapokkal arányosan csökkentjük a dolgozó éves cafeteria keretét. Végső megoldásként felmenthetjük egy időre a munkavégzés alól. Ilyenkor viszont nem jár neki munkabér, és még biztosítva sem lesz, ezért egészségügyi szolgáltatási járadékot is kell fizetnie (7710 Ft havonta).

Ha mást nem, az utóbbit, vagyis a felmentést feltétlenül meg kell tudnunk oldani. A Munka Törvénykönyve szerint ugyanis a munkavállaló mentesülhet a munka alól, ha különös méltánylást érdemlő személyi, családi vagy elháríthatatlan ok miatt távol kell maradnia a munkahelyétől. Ilyenkor viszont nem jár neki fizetés. Arról tájékoztatnia kell bennünket, hogy miért és várhatóan mennyi ideig marad távol.

Mi legyen a karantén alatt?

A karantén lehet önkéntes vagy elrendelheti a hatóság is. Ha a munkavállaló úgy dönt, hogy a biztonság kedvéért elzárkózik két

hétre másoktól, mert találkozott egy ismerőseivel, akiről kiderült, hogy fertőzött, akkor ez önként vállalt karantén. Ha a munkahelyen üti fel a fejét a vírus, a munkáltató is elrendelheti, hogy egyes dolgozók maradjanak inkább otthon karanténban, még akkor is, ha nem is voltak kapcsolatban a fertőzött személlyel. Ez is önkéntes karanténnak számít. Az önkéntes karantén alatt a munkavállaló dolgozhat otthonról, vagy kiadhatjuk a maradék szabadságát, esetleg a karantén idejére felmentjük a munkavégzés alól, de akkor erre az időszakra nem kap fizetést.

A hatósági karantén alatt már járhat táppénz, de ez attól is függ, hogy miért került karanténba valaki. Hatósági (házi) karantént annak rendelnek el, aki:

- megfertőződött a vírussal
- a kontaktkutatás során magas kockázatúnak minősítették (egy háztartásban él a fertőzöttel, közvetlen fizikai kapcsolat-

TÖRLESZTÉSI MORATÓRIUM: LESZ HOSSZABBÍTÁS

A kormányfő bejelentéséből tudjuk, hogy lesz folytatása a március közepétől érvényes hiteltörlesztési moratóriumnak. A bejelentése szerint fél évvel hosszabbítják meg a védett időszakot, de nem mindenkinek. Lapzártánkig még nem jelent meg a rendelet, így még nem tudható, hogy a vállalkozások milyen feltételekkel élhetnek a hosszabbítás lehetőségével.

A törlesztési moratóriumot márciustól vezette be a kormány és év végéig biztosítja ezt a lehetőséget. A moratórium azt jelenti, hogy semmilyen hitelt nem kellett törleszteni ebben az évben: sem a magánszemélyek által felvett hiteleket, sem a vállalkozói kölcsönöket és lízingdíjakat. Az adós, ha akart, törleszthetett tovább, saját döntése alapján.

A kormányfő már tavasszal jelezte, hogy szükség esetén a törlesztési moratóriumot 2021-re is kiterjeszthetik, akár változó feltételekkel. Ismereteink szerint a mostani terv további 6 hónapra szól, de nem mindenkinek, csak kiválasztott csoportoknak.

A magánszemélyeknek szóló hitelek felfüggesztésével élhetnek:

- a gyermeket nevelő családok (mindegy, hány gyermek van a családban)
- nyugdíjasok
- munkanélküliek
- közfoglalkoztatottak.

A vállalkozások közül azok maradhatnak a moratórium hatálya alatt, amelyeknek legalább 25 százalékkal csökkent a bevétele.

A részletes szabályokat még nem ismerjük, így nem tudható mihez képest kell számolni a bevételcsökkenést. Egészen biztosan nem a teljes éves adatot kell majd nézni, hiszen január elsején nem állnak még rendelkezésre a 2020-as összesített adatok.

A kedvezményezett csoportba tartozó magánszemélyeknek nem kell semmit sem tenniük, ha továbbra is élni akarnak a tör-

lesztés felfüggesztésével. A banknak kell besorolnia az adókat, s eldönteni, hogy ki tartozik a kedvezményezett csoportokba. Valószínű, hogy a bankok ehhez majd az ősz folyamán még adatokat kérnek tőlünk.

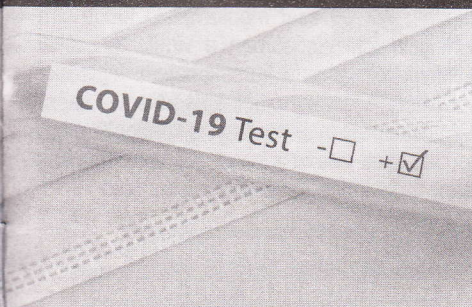
A vállalkozásoknak külön be kell majd jelenteniük a hitelt folyósító bankjuknál, ha igénylik a további felmentést.

A becslések szerint a magánszemélyek közül az összes hiteladósok mintegy a fele tartozik a felmentett csoportokba. Vállalkozások esetén nehezebb a becslés, hiszen ez attól is függ majd, hogy milyen időszakokat kell összehasonlítani.

A hitelmoratórium 2020-ban jelentős mértékben hozzájárult a vállalkozások fennmaradásához, a fizetéseképtelenség megelőzéséhez. További alkalmazását azonban csak gondos mérlegelés után vállaljuk. Ne feledjük, hogy a hitelt nem elengedik, csak a törlesztését függesztik fel. A most meg nem fizetett törlesztőrészeket később pótolni kell, ami az eredeti futamidő növekedéséhez vezet. **Nagy Csaba**

második hullám idején

elést a munkáltató

ba került vele, a fertőzött ráköhögött, két méterrel belüli távolságban és 15 percnél hosszabb időt töltött együtt vele)

- külföldről jött haza (kivéve, ha valaki ki-

A cégvezetők bevezetnék a rendszeres tesztelést

A közép- és felsővezetők kétharmada fontosnak tartaná a rendszeres tesztek bevezetését bizonyos munkakörökben – derül ki a Pénzcentrum internetes felméréséből. A COVID-19 szűrését elsősorban az egészségügyben, vendéglátásban dolgozók, élelmiszerbolti eladók, szociális munkások körében tartanák a legfontosabbnak, de szükségesnek tartják többek között a jegyellenőrök, buszsofőrök, taxisofoőrök, turizmusban dolgozók, ételfutárok, csomagkiszállítók körében is.

Kártalanítani kellene az államnak

Az egészségügyi törvény 70. paragrafusa szerint a munkavállaló a hatósági karantén idejére a táppénzen felül állami kártalanításra jogosult (akár fertőzött, akár kontaktszemély). Vagyis ha valaki a hatósági kényszerintézkedés miatt nem tud dolgozni, annak az államnak ki kellene pótolnia a táppénzt a munkajövedelemig, és megtéríteni a járványügyi elkülönítés egyéb költségeit is.

küldetéséről tér haza, amit igazolni tud).

Ha azért kerül valaki karanténba, mert fertőzött vagy fertőzött személlyel került kapcsolatba, akkor keresőképtelennek minősül, és erre az időre táppénzt kaphat, de betegszabadság nem jár neki.

Ha viszont külföldről jött haza, akkor a karantén időszaka nem minősül keresőképtelenségnek, vagyis nem jár neki táppénz. Ráadásul, ha a munkáltató felmenti a munkavégzés alól, akkor munkabért sem kap, és a munkavégzés alól történő felmentés ideje alatt szünetel a biztosítása is.

Kinek kell fizetnie a tesztelést?

Ahhoz, hogy kiderüljön, valaki megfertőződött-e a vírussal, PCR tesztet kell végezni. Ez mutatja ki, hogy a vírus jelen van-e a légutakban.

Ha a dolgozó kontaktkutatás során került megfigyelés alá, akkor nem szabadulhat ki a

10 napos karanténból 2 negatív teszt eredménnyel. Viszont ha külföldi útja miatt van karanténban, ezt lerövidítheti, ha tesztet csináltat. Ennek a költségét azonban neki kell állnia. Ha a dolgozó mihamarabbi munkába állása a mi érdekünk, kötelezhetjük rá, hogy végeztessen el egy tesztet, ezt viszont már nekünk kell fizetnünk.

Akkor is mi viseljük a költségeket, ha azért írjuk elő a tesztelést, mert ellenőrizni szeretnénk a dolgozók egészségi állapotát. Ezzel ugyanis biztosítani tudjuk az egészséges és biztonságos munkafeltételeket. Erdemes tudni, hogy a munkáltató által biztosított koronavírus teszt adómentes. Szeptembertől pedig változás, hogy a PCR-teszt hatósági áras lett, 19 500 forintnál nem kerülhet többre. Ez az ár tartalmazza a mintavétel és a vizsgálat díját is. Természetesen, ha a tesztelést házi orvos, kórház vagy hatóság rendeli el, akkor nem kell fizetni érte.

Szilágyi Katalin

Budapest saját erőből támogatja a turisztikai vállalkozásokat

A nehéz helyzetbe került turisztikai vállalkozásokat segítő támogatásokat fogadott el szeptember végén Budapest önkormányzata. A főváros lemond a bérleti díjak nagyobbik részéről, ha a vállalkozás nem bocsátja el alkalmazottait.

A főváros önkormányzata szeptember végi közgyűlésén döntött a könnyítésekről. A legfontosabb kedvezmények:

- elengedik a turisztikai vállalkozás ingatlanbérleti díjának legnagyobb részét, ha a vállalkozás az augusztus végi létszámhoz képest nem bocsát el dolgozókat. A kedvezmény akár a korábbi bérleti díj 90 százaléka is lehet. A pontos kedvezmény attól függ, hogy mennyivel csökkent a vállalkozás korábbi árbevétele.

- A teraszok bérleti díja után egységesen a korábbi összeg 10 százalékát kell csak megfizetni. A teraszokat azért támogatják, mert itt kisebb a fertőzés esélye, mint a zárt terekben.

- Kedvezményt kapnak a taxisok is. A jövő évi drosztdíjaknak csak a 30 százalékát kell megfizetniük. Enyhítették az autócserére vonatkozó előírásokat is. 10 helyett 11 éves autókkal is dolgozhatnak, egy évvel későbbre tolhatják ki a csere idejét.

A főváros már korábban is 25 százalékos kedvezményt nyújtott a bérleti díjakból a mikro- és kisvállalkozóknak. Ez a kedvezmény márciustól júniusig volt érvényes. A bajba jutott vállalkozások bérleti díja pedig akár 90 százalékkal is csökkenhetett. Ezt a kedvezményt viszont már akkor is az árbevétel csökkenéséhez és a megtartott létszámhoz arányosították. A 90%-os kedvezménynek két feltétele volt:

- egyrészt az kaphatta meg, aki igazolni tudta, hogy az árbevétele legalább 25 százalékkal csökkent. A kedvezményes időszak bevételi adatait az előző év

azonos időszakával kellett összehasonlítani.

- A másik feltétel, hogy a vállalkozás statisztikai létszáma június végén legfeljebb 10 százalékkal lehetett alacsonyabb, mint február 29-én.

Középvállalkozás akkor kaphatta meg ezt a kedvezményt, ha az árbevétele legalább 33 százalékkal csökkent (középvállalkozás a 250 főnél többet foglalkoztató, vagy 10 millió eurónál magasabb árbevételű cég).

A tavaszi kedvezményeket sokan azért nem tudták kihasználni, mert nem volt mihez hasonlítani az idej adataikat. Egyesek például felújítás miatt zárva tartottak 2019 azonos időszakában, másoknak akkor még nem is működött a vállalkozásuk. Ezt most úgy korrigálták, hogy az adatok összehasonlításához 2019. július 1. utáni négy teljes hónap bevételi és létszámadatait kell figyelembe venni (azokat a hónapokat, amikor a vállalkozás működött).

A most megadott bérletdíj-kedvezmény tehát a tavaszi segítséghez hasonló feltételeket ad a vállalkozásoknak 2021. március 31-ig.

Nagy Csaba

Tömeges leépítések vá

Segítene a bértámogatás és

A dolgozók 15-17 százalékát bocsátották el eddig a turizmus-vendéglátásban az idén. Nyáron nagyjából 70-100 ezren ismét el tudtak helyezkedni, de az őszi második hullám és a járványügyi intézkedések miatt nem tud újraindulni az ágazat. Így több százezren maradhatnak állás nélkül. A gyakorlattal, nyelvtudással, tapasztalatokkal rendelkező munkaerő megtartásához a vállalkozásoknak állami segítségre lenne szükségük. Enélkül a kieső szakembergárda pótlásához több évre lesz szükség.

A turizmushoz köthető mintegy 39 ezer vállalkozás a bértámogatást és a diákmunkát leszámítva csaknem 135 ezer embert foglalkoztatott a járvány előtt. A Jófogas portál álláshirdetése között a felszolgáló, szakács, pultos, szállodai kisegítő (például szobalány, reggeliztető) munkakörök voltak a legnépszerűbbek. A járvány miatt bevezetett áprilisi korlátozások idején azonban Budapesten 85 százalékkal, vidéken pedig 73 százalékkal kevesebben érdeklődtek ilyen munkák iránt.

A KSH adatai szerint a járvány miatt elbocsátott dolgozók fele, mintegy 110 ezer munkavállaló a szolgáltatóiparból került ki.

A munkanélküliek egynegyede fővárosi, illetve Pest megyei. A szálláshelyek, fürdők, utazási irodák és más turisztikai cégek elsőként a bértámogatást és diákmunkát építették le. A saját munkavállalóikat próbálták megtartani, és az állami támogatások segítségével igyekeztek túlélni. Így körükben a leépítés viszonylag alacsony, átlagosan 15-17 százalék körüli volt.

Főként a nagyobb szálláshelyek és vendéglátóipari egységek küldték el a dolgozókat, a kisebb, jellemzően vidéki cégek rugalmasabban kezelték a járványhelyzetet – derül ki a GKI Digital és a Jófogas közös felméréséből. Nyáron 1,5-2 százalékkal javult a foglalkozta-

tottság: 70-100 ezer munkavállaló tudott újra elhelyezkedni elsősorban a vidéki turisztikai szolgáltatóknál és a kereskedelem, logisztika területén. A járvány újbóli erősödésével azonban Budapesten és vidéken is körülbelül a hatodára esett vissza a vendéglátóipari munkák iránti érdeklődés – világít rá a felmérés.

Munkahelymegtartó támogatásokra van szükség

A turizmushoz köthető vállalkozások nagy része elvesztette a bevételét. A szeptemberi határozat és más járványügyi intézkedések miatt pedig nincs lehetőség az újraindulásra sem. A szakma elkeseredett, családok ezreinek megélhetése került veszélybe.

Az idegenvezetők, autóbusszvezetők az elmúlt hat hónapban nem tudtak dolgozni, és támogatást sem kaptak. Az utazási irodák is veszteségesek. A bevételeik elmaradtak, az utazásokra befizetett pénz jó részét vissza kellett fizetniük. Bár a nyarat viszonylag jól zárták a vidéki szolgáltatók,

CSŐDKÖZELI HELYZETE

Magyarországon az emberek nagy része nyáron úgy viselkedett, mintha nem is lenne járvány. Tömegek voltak a felkapott szálláshelyek, a népszerű helyeken előre foglalás nélkül még egy éjszakára is lehetetlen volt szálláshoz jutni. Az erős forgalom azonban nem volt elég az éves veszteség pótlására. Ma csődközeli helyzetben van az idegenforgalom szinte minden ága, beleértve a szállodákat is - ezt mutatják a felmérések

Nemcsak érinti a szállodákat a turizmus válsága, hanem egyenesen a veszélylista élén állnak. Minél nagyobb egy szálláshely, annál sérülékenyebb, annál nehezebben tud az üzleti modelljén változtatni és annál jobban függ a külföldi turisták érkezésétől. Ha ezt összerakjuk, akkor nem okoz meglepetést az a kutatási eredmény, mely szerint a budapesti szállodákat fenyegeti legjobban a csőd.

A Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége egy felmérést készített az ágazat helyzetéről, melyben szállodavezetőket kérdeztek meg tapasztalataikról és jövőképeikről. Nem meglepő, hogy ez utóbbit a teljes bizonytalanság jellemzi. Példaként felhozták a szeptember elsején bejelentett beutazási korlátozásokat. Ez a kormányrendelet egyet-

len nap alatt összedöntötte az iparág várakozásait.

Vége az aranykornak

A turizmus mai válságának híre azért is megröbbszörítő, mert a járvány előtt az idegenforgalom az aranykorát élte az országban. 2019-ben az ágazat 400 ezer embert foglalkoztatott, a szállodák 23 és félmillió vendégéjszakát produkáltak. Így indult ez az év is: 2020 január-februárban majdnem 10 százalékos volt a növekedés a 2019-es adatokhoz képest. Aztán jött március, és a többi már ismerjük.

A mai helyzet megértéséhez fontos látnunk, hogy honnan érkezett ez a rengeteg vendég. A szállóvendégek fele külföldi volt, de ez az arány hotelenként eltérő. Míg vidéken csak a vendégek egyharmada érkezett külföldről, addig a budapesti vendégéjszakák 89 százalékát adták a külföldiek. Ők azok, akik nem érkeztek meg idén.

A belföldi turizmus nyáron lábra tudott állni, a külföldi azonban nem. A veszélyhelyzet június 18-án véget ért, ezt követően a belföldi

utazások ugrásszerűen elindultak. A hónapokig tartó bezártság után az emberek utazási mámorba estek. Júliusra annyira visszatért az utazási kedv, hogy az elfogadható lett volna egy vírus nélküli, kicsit gyengébb év eredményeként is. A szállodákban a belföldi vendégek száma kevesebb mint 9 százalékkal maradt el a tavalyi rekordtól. Az augusztus pedig rekordot döntött. Bár a felmérés a tényleges számok közzététele előtt készült, a becslések azt mutatták, hogy augusztusban 120 ezerrel több belföldi vendégéjszakát töltöttünk a hoteleken, mint tavaly.

A problémát a külföldiek elmaradása okozza. A 8,6 százalékos belföldi csökkenéssel szemben a külföldi vendégek forgalma 78,7 százalékkal volt alacsonyabb a nyár közepén is a tavalyinál.

A felmérésben több mint 200 szállodaigazgató vett részt az ország minden pontjáról, kétharmaduk vidékről. A vidéki szállodák jelentős bevételcsökkenésre számíthatnak, de ez a 20-40 százalékos mínusz még túlélhetőnek tűnik. A budapesti vezetők többsége viszont 70 százalékos bevétel visszaesést vár erre

Szállodai szoba hosszú távra kiadó

A vendégek elmaradásának következtében változik a szálláshely-kínálat is. Egyes szállodák meglepő szolgáltatással jelentkeztek: hosszú távra kínálnak kiadó szobákat, versenytársat teremtve ezzel az albérleteknek. A havi díjat a jellemző budapesti albérleti ár környékére lótták be. A Corvin negyed négycsillagos szállodája például takarítással, rezsivel együtt kínálja havi 89 ezer forintért a tévével, ingyen wifivel ellátott klímás szobáit a leendő albérliőknek.

rhatók a turizmusban?

a járulékfizetési kedvezmény

Európa több országában meghosszabbították a bértámogatást

Miközben nálunk már nem lehet munkahelyvédelmi bértámogatásra pályázni, sok ország továbbra is fenntartja ezt az intézkedést, így segítik a turizmusban dolgozókat.

Ausztriában például 2021 márciusáig van érvényben a tavasszal bevezetett támogatási rendszer. Ott a munkáltató akár 90 százalékkal is csökkentheti a dolgozók munkaidéjét, miközben megkapják a fizetésük 80-90 százalékát.

Csehországban március közepétől április végéig az állam pótolta a kieső bér 80 százalékát, a maradék 20 százalékot fizették a munkáltatók. Májustól már csak 60 százalékos az állami támogatás, ezt október végéig adják.

ez kevés ahhoz, hogy a teljes évet megmentse. Hiányoznak az őszi rendezvények, tartalmak pedig nincsenek.

A szakmai szervezetek szerint az a legnagyobb veszély, hogy a gyakorlatlalt,

A német alkalmazottak támogatásként megkapják nettó bérük 60 százalékát a rövidített munkaidő ellentételezésére. Emellett az állam visszatéríti a vállalkozásoknak a nem ledolgozott, de kifizetett munkaórára jutó tb-járulékokat. A 4. hónaptól kezdve a rövidített munkaidős juttatást 87 százalékig is növelni lehet, ha a keresetkiesés legalább 50 százalék. A támogatást jövő év végéig meghosszabbítják.

Dániában megszűnt ugyan augusztus végén az állami bérkiegészítés, de támogatást kérhetnek a magánvállalkozók és a szabadúszók. Azok a vállalkozások, amelyek forgalma 35 százaléknál jobban visszaesett vagy várhatóan esni fog, vagy bezártak,

nyelvtudással, tapasztalatokkal rendelkező munkatársak elhagyják a pályát vagy más országban találják meg a számításukat. Őket pedig több évbe telhet pótolni. A munkáltatók szeretnék megtartani a dolgo-

támogatást kaphatnak az állandó költségekre. A munkaadók 4 hónapig csökkenthetik a munkavállalók munkaidéjét. Az alkalmazottak arányosan csökkentett bért kapnak, de jogosultak a munkanélküli-ellátásokra a magán munkanélküli-biztosítási alapokon keresztül.

Szlovákiában és Svédországban év végéig igényelhetnek bértámogatást a vállalkozások.

Hollandiában jövő év július 1-jéig, de a mértéke fokozatosan csökken.

Angliában a bérek 80 százalékát állta az állam, de ez októbertől lejár.

A franciáknál az állam március óta a bérek 100 százalékát fizeti azoknak, akik a válság miatt lettek átmenetileg munkanélküliek.

zóikat, ezért már az nagy segítség lenne, ha a csökkentett munkaidős foglalkoztatás támogatását és a járulékkedvezményeket meghosszabbítaná a kormány.

Szilágyi Katalin

ÉREZNEK A SZÁLLODÁK

az évre, ami már kezelhetetlen.

Ne hallgassuk el, hogy vannak olyan hotelek is, ahol a bevétel növekedésére számíthatnak idén. Ezt részben a visszajáró törzsvendégeknek köszönhetik, részben pedig a megnövekedett belföldi keresletnek. De ez kivétel, a megkérdezett 200-ból talán 5 hotel tartozik ebbe a körbe.

Nem csak Budapest érzi a bajt

Túlzás lenne azzal egyszerűsíteni a helyzetet, hogy Budapest bajban van a külföldi vendégek elmaradása miatt, míg vidéken soha nem látott fellendülés vette kezdetét. Tény, hogy a vidéki szállodák sokkal inkább a hazai vendégforgalomra építettek – már ami az egyéni vendégeket illeti. Nem feledkezhetünk meg azonban a vidéki szállodák forgalmának jelentős részét képviselő rendezvényturizmusról sem. Márpedig a rendezvények, konferenciák 80 százalékát lemondták. Míg a nyári szezon a nyaraló vendégek erősítik, addig szeptembertől az év végéig főleg a céges utazók forgalmából kellene megélni. Csakhogy lemondták a rendezvényeket, nem lesznek céges programok, kiállítások, elmaradnak a konferenciák. Várhatóan december körül fog tetőzni a járvány, így erre az évre már senki nem mer rendezvénytel számolni.

A helyzet nem lesz sokkal jobb 2021-ben sem. Míg az emberek egy családi nyaralásról akár napok alatt is döntenek, addig egy konferencia megszervezésénél már nem a 2021-es, hanem a 22-es, 23-as naptárokat kellene

A fővárosi szállodák kétharmada idén már nem nyit ki

A szeptemberi beutazási korlátozások még a korábbi, borús tervek teljesülését is lehetlenné tették. Főleg a budapestieket érinti a változás, a külföldiek most már teljes elmaradása miatt. A vidéki szállodák 70 százaléka nem érzi, hogy a szeptemberi szigorítás hátrányosan érintené. Budapesten viszont a vezetők 74 százaléka ítélte meg nagyon borúsán a helyzetet. Összességében a fővárosi szállodák kétharmada döntött úgy, hogy idén már nem nyit ki. Legalább márciusig elhalasztják az újrainytást. További 13 százalékuk pedig csak részlegesen tart nyitva, csökkentett szolgáltatásokkal.

tölteni. Jelenleg azonban külföldről csak kevesen mernek Magyarország irányába elköteleződni. A mai alacsony érdeklődés jelzi, hogy jövőre is bajban lesz a rendezvényszervezői szakma, s nem fognak sokat költő konferenciaturistákat hozni a hazai hotelekbe.

Mihez kezdünk a válsággal?

Térjünk vissza a felmérés eredményeihez! Tanulságos annak áttekintése, hogy mit kezdenek a vezetők a csödközési helyzettel.

- A többség csökkentette a működési költségeit (a hotelek 79%-a).
- Csaknem a szállodák fele csökkentette a létszámot.
- Sok helyen igénybe vették a részmunkaidős bértámogatást, ami segített megelőzni a nagyobb arányú elbocsátásokat.
- Budapesten árcsökkentéssel próbálkoztak, vidéken ez kevésbé volt jellemző.
- A szállodák 36%-a szolgáltatás és a minőség fejlesztésébe kezdett, előre menekülésként.
- Elsősorban a budapestiek valamilyen al-

ternatív szolgáltatást kívánnak bevezetni, például a szobák irodaként hasznosításával.

Milyen támogatást várnának a szállodák?

A felmérésből világosan kitűnik, hogy szinte valamennyi vállalkozást érinti a hitelmoratórium kérdése. Budapesten a támogatás meghosszabbítását a hotelek fele sorsdöntőnek érzi. Vidéken ez is kevesebbet érint, ott a vezetők 45 százaléka arról számolt be, hogy nem lenne különösebb hatása a moratórium visszavonásának. A hitelmoratórium azonban nem az egyetlen, amit a szállodások szívesen látnának. Szinte mindannyian nélkülözhetetlennek látják a bértámogatás bevezetését, az adó- és járulékkedvezmények meghosszabbítását, esetleg fejlesztési támogatások, kamattámogatások megjelenését. Szükségük lenne képzési támogatásokra is, mert pótolni kell a területet elhagyó szakembereket.

Nagy Csaba

Amit a bor

Egy vendéglátósnak ma már komoly borismerettel kell rendelkeznie. Segítségképpen bemutatjuk, hol érdemes informálódni, megnézzük a legfontosabb vendéglátós szabályokat és a legharmonikusabb étel-bor párosításokat.

Bortrendek

A borok világa hasonló, mint a divaté. Csak itt nem Párizs vagy Róma, hanem London a főváros. Mindez a korábbi, fél világot behálózó gyarmatbirodalomnak köszönhető, nem a szőlővidékeknek. Beszédes tény, hogy itt található a világ egyik legnagyobb forgalmú bortőzsdéje is. Sőt a londoni divatirányzatok, fogyasztói szokások előbb-utóbb megjelennek az egész világon. Jelenleg a könnyed, gyümölcsös borok a legnépszerűbbek. Szakírók szerint ez tíz éven belül meg fog változni, és a nagyobb alkoholtartalma, testesebb borok kerülnek előtérbe. Ennek oka a klímaváltozás. A felmelegedés miatt a borok alkoholszintje magasabb lesz, a savaik pedig nehezebben lesznek megőrizhetőek.

Boros mobilalkalmazások a tájékozottságért

Egy tudatos borfogyasztó ma már nemcsak talpaspohárral, dugóhúzóval és borhőmérővel rendelkezik. Az okostelefonok korában már van 2-3 kedvenc alkalmazása is, mellyel naprakészen tájékozódik a borok világában.

Vivino – „egymilliárd légy nem tévedhet”

bit.ly/VivinoLetöltés

A legrégebbi alkalmazással szkennelhető a borcímke. 1,4 millió bort ismer fel (benn több magyart is). Használója rögtön megnézheti az adott borról írt véleményeket, tájékozódhat az árszintjéről is, és értékelheti is.

Delectable Vine – külföldi borok szakértő szemmel

bit.ly/DelectableLetöltés

Az alkalmazással a borbírálok, sommelierok véleményét ismerhetjük meg. Azoknak való, akik a külföldi borokról olvasnának komoly szakvéleményeket. Itt is lehet szkennelni a borcímkeket. Hátránya, hogy kevés magyar bor elérhető.

Wine sercher – kereskedőknek

bit.ly/Wine-SearcherLetöltés

A külföldi borral kereskedőknek létszükséglet ez az oldal. Megbecsüli a bor piaci értékét, és megmutatja, hol kaphatjuk meg a legolcsóbban. Hátránya: kevés magyar bor elérhető.

Hello Vino – Wine Guide - a hétköznapi érdeklődőknek

bit.ly/HelloVinoLetöltés

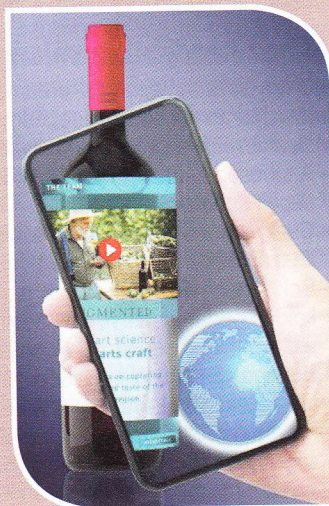
Értékelni és szkennelni csak a fizetős változatban lehet. De az ingyenes részben is sok hasznos keresés elérhető, pl. borok alkalomra, borok szőlőfajta szerint, bor-étel párosítások.

Winery Tale – a borosok szolgálatában

bit.ly/WineryTaleLetöltés

Az alkalmazás 100 különböző nyelvre lefordítja a borosüvegeken található szövegeket, és megjeleníti a legfontosabb tudnivalókat. Jelenleg 80 borászati teszteli.

(Forrás: Winery Tales, Third Aurora)

Felszolgálási szabályok

KIVITEL

A hűtöten fogyasztott fehér- és rozé borokat hőtartó edénybe visszük ki az asztalhoz. A szobahőmérsékleten fogyasztott vörösbort kézben, vagy tányérra állítva szervírozzuk. Kivételt csupán a palackban érlelt óborok képeznek, amelyeket kiöntökösárban illik a vendég asztalára tenni.

BEMUTATÁS

Mutassuk be a vendégnek a bor palackját és címkéjét! A palackot egy tiszta fehér kendőre állítjuk, majd a védőkupak tetejét levágjuk vagy finoman letépjük. A teljes védőkupak levágása vagy letévése hibának számít.

A dugóhúzót a parafadugó teljes hosszába be kell tekerni. A kiemelt dugót úgy tartjuk, hogy azt a vendég jól lássa. Ha kéri, egy kistányéron át is kell adni. Egy penészes, rossz illatú dugó palackja nem tartalmazhat jó bort.

SZELLŐZTETÉS

Az idősebb, 3-5 éves óborokat a felbontás és fogyasztás között legalább 20 percig kell szellőztetni. Ez idő alatt eltűnik a palackfülleltség.

KÓSTOLÁS

Először a rendelést feladó vendégnek töltünk, aki megkóstolja a bort, majd eldönti, hogy a bor adható-e a társaságában lévőeknek.

POHARAK - KIÖNTÉS

Bort csak teljesen tiszta, száraz pohárba töltünk. A legjobb a felfelé szűkülő szájú, talpas kehelypohár. A kisebb kelyhűekbe fehérborokat, a nagyobbakba vörösbort szokás önteni. Bort csak a pohár harmadátig töltjük, hogy jól meg lehessen forgatni!

ról tudni érdeemes

Milyen bort ajánljunk az ételekhez?

Az étel és a bor együtt akkor adja a legnagyobb élményt, ha egyik sem nyomja el a másik ízét. Könnyű ételhez könnyű bor dukál, a fűszeresekhez fűszeres. Zsíros ételekhez bátran ajánljunk erősebb fehér vagy testesebb vörösbort.

Általános szabály, hogy ha egy étel borral készült, akkor ahhoz az ételhez használt bort, vagy annak magasabb minőségű változatát kínáljuk. Egy magára valamit is adó vendéglős azonban jól tudja, hogy főzőbor nincs! A jó ételért mindig kiváló minőségű bort kell feláldoznunk.

A nagy kérdés: fehér vagy vörös?

Az ősi bölcsesség szerint fehér húshoz fehér bort, vöröshöz vöröset kell inni. Ma inkább az elkészítés módja dönti el, milyen bort kínálunk a húsételünkhöz. Párolt vagy főtt húsokhoz a fehér a nyerő választás, sült vagy grillezett, erősebben fűszerezett fogásokhoz pedig a vörös. Tartsuk szem előtt azt az elvet, hogy minél összetettebb szerkezetű és tömörebb a hús, annál testesebb bort válasszunk hozzá (pl. a marha-, szarvas-, bivalyhúshoz)!

Menüsorok borai

Szabály: az egy étkezésen belül felszolgált italok erőben és zamatban növekedve kövessék egymást.

Aperitifek

Étvágygerjesztőnek alacsony alkoholtartalmú, könnyű, száraz, friss borokat választunk. Ez lehet fehér, rozé, esetleg száraz pezsgő (zöld Sauvignon Blanc, Olaszrizling, Budai Zöld, Juhfark, Chardonnay, Irsai Olivér, Cserszegi Fűszeres).

Előételek

A vegyes ízelítőhöz, hideg előételekhez a száraz, kevésbé illatos könnyed fehérbor a legjobb, pl. Olaszrizling. Meleg előételekhez fehér borokat (Sauvignon Blanc, Chardonnay,) a hortobágyi palacsintához rosét kínálunk.

Levesek

Kevesen kérnek a leves mellé bort, de ha mégis, akkor a következőkre figyeljünk:

Borleves: amilyen borból készült

Zöldségleves: könnyű, illatos, zamatos fehérbor pl. Sauvignon Blanc, vagy krémleveseknél a Tokaji Furmint vagy a reduktív Somló. (A reduktív eljárás lényege, hogy az erjesztés és az érlelés nem hagyományos fahordóban történik, hanem a levegőtől elzártan, rozsdamentes acéltartályban, irányított körülmények között. Ezzel megőrződik a gyümölcsösség és frissesség. Az ilyen borokból nem készíthető óbor, azt két éven belül célszerű elfogyasztani.)

Húsleves: száraz, határozott savú fehér vagy csersavas vörös.

Halászlé: száraz, testes borok: pl. Somló, Tokaji Furmint, Kadarka, Szekszárdi, Villányi.

Gulyás, bableves füstölt hússal: csersavas, fűszeres vörös borok.

Gyümölcsleves: féledes, édes fehérborok esetleg gyümölcsborok.

Főételek

Szárnyas
Csirkéhez, pulykához üde, finom illatú fehérbor való. Kacsához vagy paprikás csirkéhez már inkább magasabb savtartalmú bor, pl. egy gyümölcsösebb karakterű vörösbort a legelőnyösebb (Kadarka vagy Portugieser). Egyszerűbben elkészített libához szárazabb fehérbor, míg mártásban gazdag társához vörösbort, például Merlot ajánljunk.

A könnyű sertéshússal a savas, száraz fehérbor harmonizál, a pörköltökhöz a karakteresebb vörösbort javasolható.

A marhahúshoz tömör szerkezetű mi-

att a nemes vörösbort ajánlott (Pinot Noir, Cabernet Sauvignon). A borjú vizsont félszáraz, féledes, testes fehér bort kíván (ha paprikás: rozét).

Birka, bárány húshoz a félszáraz, száraz, testes vörös illik. Viszont, ha sültlen kerül az asztalra, akkor bátran nyúlunk a könnyű, szőlő illatú fehérborokhoz.

A vadhúshoz vörösbort illik. Míg a vadnyúlhoz és fácánhoz a kevésbé fűszeres bor, addig a vad-disznóhoz, őzhoz, szarvashoz már a nehezebb, karakteresebb, fűszeresebb borok passzolnak.

Ugyanez mondható el a vadlibáról és a vadkacsáról is. De nem szentségtörés az sem, ha fahordóban érlelt, hosszú életű, nagytestű, ásványos, elegáns fehérbor ajánljunk.

Halak mellé fehérbor szokás inni, abból is a könnyebb, zamatosabb, száraz fajtákat (Chardonnay, Olaszrizling). Ha viszont fűszeresebb, gazdagabb, akkor a mellé ajánlott bor is legyen testesebb. Grillezett tonhal- vagy lazacsteakhez kínálhatunk testesebb rozé, siller vagy olyan könnyebb vörösbort, mint a Zweigelt, Portugieser, Kékfrankos, Pinot Noir.

Desszertekhez féledes vagy édes fehérbor vagy édes pezsgőt ajánljunk, de szóba jöhetnek a kései szüretelésű borok is. A világ leghíresebb desszertbora a tokaji aszú minden édességhez remekül illik.

Egyéb ételek

Tojásételek: könnyű, száraz fehér bor.

Gomba: vörösbort vagy nehezebb száraz fehér.

Főzelékek: friss, savas, üde fehérbor.

Máj: fehér- vagy könnyű vörösbort, libamájhoz, kacsamájhoz: aszú.

Pástétomok: vörösbort.

Tésztához: féledes, fehér pecsényebort.

Káposztás ételekhez: emésztést segítő fűszeres, száraz fehér- vagy vörösbort, töltött káposztához: chardonnay

Sajtok: vörös bor vagy valamilyen csemegebor, különleges fehér borok

Őri András

Téliesített kerthelyiség: mivel fűtsünk?

A járvány miatt felértékelődött az éttermek, kávézók szabadtéri része. A vendégek most szívesebben foglalnak helyet kültéren. Az ősszel azonban megérkezett a hideg is, így eljött a teraszok, kerthelyiségek téliesítésének ideje. De milyen fűtőberendezést válasszunk? Mikor melyik praktikusabb?

Magyarországon az éghajlati adottságok nem teszik lehetővé, hogy vendégeink sokáig élvezhessék kerthelyiségünk, teraszunk előnyeit. Így ha azt szeretnénk, hogy a hidegebb hónapokban is legyen forgalmunk, érdemes téliesíteni, vagyis fűteni a kültéri helyiségeinket.

Ezt különféle gázos vagy elektromos hőszugárzókkal, infrakészülékkel oldhatjuk meg. Ezek nemcsak meleget adnak, hanem egyfajta dekorációs elemként is szolgálnak. Az, hogy mennyit költünk ezekre a készülékekre, attól is függ, hogy milyen teljesítményű és megjelenésű berendezést szeretnénk. A különböző fajták árai között nincs nagy különbség. Az árat inkább az befolyásolja, hogy mekkora az eszköz teljesítménye, milyen a kivitelezése, műanyag-e vagy rozsdamentes acél. Infrakészüléknél az is közrejátszik, hogy cserélhető-e benne az infraszál, és van-e hozzá alkatrész utánpótlás. Találhatunk akár már 40 ezer forintért is megfelelő eszközt, de a határ a csillagos ég.

A gázos ritkán romlik el

A kültéri, gázzal működő hőszugárzók, hógombák egyik nagy előnye, hogy hordozhatóak, nem kell hozzájuk vezeték. Ha nincs a közelben áramforrásunk, és nem akarunk vezeték kivezetni, akkor ez jó megoldás lehet. A borászatok körében most nagyon népszerű, hogy a szőlősbe kitelepülnek és ott tartanak borkóstolást. Itt is egyszerűbb egy gázgombát felállítani, mint hosszabbítóval megoldani az elektromos fűtést.

A berendezés gázpalackkal működik, ami a talpban helyezkedik el. A szakemberek azt ajánlják, hogy kifejezetten propán palackot használjunk, mert ez mínusz 40 fokig nem fagy le, így nem lesz probléma a lederese-

dés, mint a propán-bután palackok esetében.

A gáz vagy hógombák izlésesen vannak kialakítva, jól illeszkednek a külső környezetbe. Elhelyezhetjük bejáráthoz vagy az asztalok mellé is. A teljesítményük alapján pedig kiválaszthatjuk, mekkora terület besugárzására szeretnénk használni. Egy közepes teljesítményű gázgomba általában 20-25 négyzetméteres körben ad meleget. Kicsit olyan, mint amikor egy konvektor vagy tűz elé ülünk.

Nagy előnye a gázos fűtésnek, hogy ritkán romlik el, mert egyszerű a kialakítása. Ugyanakkor a szén-monoxid kibocsátása miatt nem lehet használni zárt térben. És az is igaz, hogy tűz és robbanás veszélyes. Aki tehát ódzkodik a gáztól, annak érdemesebb elektromos berendezést vásárolni.

Gázos hőszugárzó

Elektromos fűtés: szabályozni lehet a fogyasztását

Fűthetünk kültéren hőszugárzóval, infraszálas berendezéssel, de akár infralámpákat is beszereshetünk. Mivel mindegyikhez tartozik vezeték, figyeljünk az elhelyezésnél arra, hogy ezekben ne botoljon meg senki, ne legyen zavaró. Felállíthatjuk kint és bent is, és könnyen áthelyezhetjük máshová. De lehet falra vagy állványra is telepíteni.

Az infrás hőszugárzó egyik legnagyobb előnye, hogy a bekapcsolás után azonnal meleget ad. Mivel nem a levegőt melegíti, hanem a tárgyakat, élő szervezeteket, szeles időben is hatékonyan fűt. Olyan érzés, mintha a napfény melegítené az arcunkat, testünket.

Bár az infraszálas hőszugárzó gyakrabban meghibásodhat, mellette szól, hogy nem bocsát ki mellékterméket, halkan működik. Mivel por- és vízálló, a fedetlen teraszokon, kertekben is kint hagyhatjuk. 12-20 négyzetméteres területet lehet vele fűteni.

Sokan azért választanak inkább gázos hőszugárzót, mert attól tartanak, hogy ami árammal megy, az sokat fogyaszt. Ez azonban nem feltétlenül van így. Az időjárástól függően ugyanis szabályozni lehet a teljesítményét. Az sem mindegy, hogy nyitott vagy félig nyitott teraszon használjuk-e, és hogy mennyi ideig működtetjük. Ha látványelemként tekintünk rá, és mindig bekapcsolva hagyjuk, többet fogyaszt. Ha nem akarunk túl sok áramszámlát fizetni, beszereshetünk mozgásérzékelős változatot is. Ez csak akkor kapcsol be, ha van ott valaki és szükség van rá.

Hogyan őrizhetjük meg tovább a meleget?

Akár a gázos, akár az elektromos fűtést választjuk, mindkettő meleget ad és mindkettővel elérhetjük, hogy a vendégek kellemesnek érezzék a teraszozást. Arra azonban figyeljünk, hogy a keletkezett hő felfelé hamar elillan, ezért érdemes a hőszugárzókat pavilonok, vászontetők alá beállítani.

Az is megoldás, ha valamivel befedjük a teraszt. Így nem száll el annyira a meleg, nem pazaroljuk az energiát.

Szilágyi Katalin

Lakodalomban is kötelező a 11-es záróra, de nem mindenhol

Nincs kivétel: a vendéglátóhelyeknek este 11-kor be kell zárni a kapukat. Az üzletben 11 után csak a személyzet tartózkodhat, esetleg az a vásárló, aki az elvitelre rendelt ételért érkezett. Át kell szervezni az esküvőket is, egyelőre vendéglőkben tilos az éjszakai kezdett menyasszonytánc.

Új szabályok

Este 11-kor be kell zárni minden vendéglátó üzletet - olvashatjuk a szeptemberben megjelent kormányrendeletben. Az üzletben 11 után csak a személyzet tartózkodhat. Vendég csak akkor léphet be, ha elvitelre rendelt ételt vagy italt, s annak átvételére érkezett.

E szabályok válogatás nélkül minden vendéglátó üzletre kiterjednek. Nemcsak zárt térre vonatkoznak, hanem a kerthelyiségekre is. A kisebb büfék forgalmát nem érinti, ha nem teszik lehetővé a helyben fogyasztást. Elvitelre továbbra is lehet árusítani.

A vendéglátó üzletben a személyzetnek kötelező maszkot hordania. A vendégeket nem kötelezik maszkviselésre.

Esküvők korlátozása

Esküvőszervezők szerint körülbelül 10 ezer fiatal pár halasztotta őszre a korábban tavaszra-nyárra tervezett esküvőjét. Módosították az időpontokat, a helyszíneket, újratervezték a menüt az őszi lakodalomhoz. Ekkor jött derült égből villámcsapásként a kormány új záróra-rendelete, mely szerint éjjel 11-kor minden vendéglátóhelyet be kell zárni a járvány miatt. Mint kiderült, nem minden esküvőt fog egyformán sújtani a záróra-rendelet.

Elég gazdag a választék, ha valaki esküvői helyszínt szeretne lefoglalni. Faluhelyen népszerű a helyi közösségi ház, a faluház, de az sem ritka, hogy a falu külön rendezvényhelyszínt épített. Ezeket bárki kibérelheti családi célokra is, esküvők vagy akár születésnapok rendezésére. Aztán itt van-

nak az egyre népszerűbb, kifejezetten elegáns programok rendezésére szakosodó helyszínek: a kastélyok, kúriák is.

A felsoroltak közös jellemzője, hogy a legtöbb vállalkozás csak magát a helyszínt biztosítja. Vendéglátás helyben nincs, csak tálalókonyha, hogy a külső szolgáltató által hozott étel felszolgálható legyen. Mivel ezek mind olyan rendezvény-helyszínek, ahol vendéglátás nincs, nem vonatkozik rájuk a 11 órás záróra-rendelet. Nem tartoznak a zenés-táncos rendezvények korlátja alá sem. Zenés-táncos rendezvénynek ugyanis a hivatkozott rendelet szerint a nyilvános, a zenét főszolgáltatásként kínáló programok tartoznak. Egy lakodalom tehát nem zenés-táncos rendezvény akkor sem, ha élő zenére táncolnak a meghívott vendégek.

A fenti helyszíneken tehát szabadon szervezhetők lakodalmak ma is. A feltétel, hogy a kiválasztott helyszín ne minősüljön vendéglátóhelynek. Az említettek mellett bérelhetők tornatermek, művelődési házak termei, vagy bármi hasonló is, mindegyikben szabadon megtarthatók a lakodalmak.

A kormányrendelet tiltása kizárólag azokat érinti, akik vendéglátóhelyen szerveznék az ünnepi eseményüket. Itt akkor is be kell zárni este 11-kor, ha a rendezvény nem nyilvános, azon csak szűk körű meghívottak tartózkodnak. Sajnos ezzel az intézkedéssel egy kalap alá vették a 11 körül nyitó diszkót a szűk család részvételével rendezett lakodalommal, s mindkettőt egyformán tiltják.

A szállóvendégekre nem vonatkozik a záróra

A kormányrendelet a tiltást a vendéglátó üzletekre korlátozza. Ebbe nem tartoznak bele a szálláshelyek éttermei, bárjai akkor, ha a szállóvendégek veszik igénybe azokat. (Számukra ugyanis a szálloda étterme nem vendéglátó üzlet, hanem a szálláshellyel együtt kínált egyéb szolgáltatás.) Így ha például egy szálloda étterme az esküvő helyszíne, akkor a külső vendégek, akik nem alszanak ott, csak este 11-ig tartózkodhatnak az étteremben. Számukra ez vendéglátást jelent, rájuk vonatkozik a tiltás. Azok a rokonok viszont, akik ott is alszanak a hotelben, nem az étterem, hanem a hotel vendégei, így ők akár folytathatják éjjel is a lakodalmat. A Ceremóniamester Szövetség kezdeményezte is az egységes elbírálást. Az esküvőszervezőket tömörítő szervezet azt kéri a kormánytól, engedélyezze a lakodalmakat 23 óra után is, hiszen ebben a körben teljesen indokolatlan ez a tiltás. Mitől terjed jobban a vírus egy lakodalomban 23 után, mint fél órával korábban? Ugyanazok az emberek tartózkodnak ott, és ugyanolyan közelségben vannak egymástól, mint a tiltás órája előtt. A kormány azonban egyelőre nem reagált a kezdeményezésre. Addig azonban nincs más megoldás, mint korábbra hozni a vacsora időpontját, fél 11-kor megtartani a menyasszonytáncot és 11 előtt hazaküldeni a vendégsereget.

A záróra szabályait a 431/2020 kormányrendelet tartalmazza (7.§). **Nagy Csaba**

FELNŐTTKÉPZŐ SZERVEZET

Egy munkavédelmi oktatás

Szeptembertől új kötelezettség terhel minden munkaadót, amely képzést szervez dolgozóinak. A legkisebb tanfolyam szervezése esetén is be kell jelentkezni a felnőttképzők nyilván tartásába, és a képzések csak bejelentés alapján indíthatók. Ez regisztrációs díjat, seregnyi adminisztrációt és állami felügyelet jelent egy céges továbbképzés, sőt akár egy munkavédelmi oktatás esetén is.

Szeptemberben megváltozott a felnőttképzésről szóló törvény. A felnőttképzőknek kötelezően be kell regisztrálniuk egy nyilvántartásba, s külön-külön be kell jelenteni minden képzés adatait. A résztvevőkkel felnőttképzési szerződést kell kötni. Meg kell adniuk adószámukat, TAJ számukat, amiket más személyes adataikkal együtt a képzőnek 8 évig tárolnia kell. S hogy miért fontos ez nekünk? Azért, mert a törvény megfogalmazása miatt minden vállalkozás felnőttképző szervezetté válik, amelyik képzést, tanfolyamot tart dolgozóinak vagy másoknak. Márpedig ha legalább egy alkalmazottunk van, akkor már munkavédelmi felkészítést kell tartanunk. Ez pedig felnőttképzővé teszi vállalkozásunkat – fizethetjük a regisztráció díját és bosszankodhatunk a részletes és felesleges adminisztráció, meg a nyomában járó ellenőrzések miatt.

A módosított felnőttképzési törvény szövegezése rendkívül nehézkesre, érthetetlenre sikeredett. A hatóságok is magyarázkodnak miatta, és hosszas tájékoztató anyagot állítottak össze arról, hogy mi tartozik a törvény hatálya alá és mi nem. Még így sem tiszta a kép. Arról például csak egy parlamenti kérdésre adott minisztériumi válasz ad tájékoztatást, hogy ide kell sorolni a munkavédelmi és tűzvédelmi munkahelyi képzéseket is. S ha ezek ide tartoznak, akkor minden más belső képzés is ide sorolandó, ami a munkahelyen előfordulhat, a szakácsok HACCP képzésétől kezdve a legegyszerűbb szakmai tanfolyamig.

Mi tartozik a törvény hatálya alá?

A felnőttképzési törvény határozza meg, hogy milyen tanfolyamokat, képzéseket kell a felnőttképzési szabályokhoz tartozónak tekintenünk. Ez a 2013. évi LXXVII törvény, amit mostantól sokat kell forgatnunk.

Az új előírások szerint a törvényt akkor kell alkalmaznunk, ha képzésünk, oktatásunk - szervezett (pl.: előre bejelentjük munkatársainknak, hogy október 7-én 8-10 óra között munkavédelmi képzést tartunk, amin meg kell jelenni) és

- célirányosan az ismeretek, a szakmai képességek, készségek fejlesztésére irányul (Pl.: célja, hogy a dolgozók megtanulják egy új munkagép szabályos használatát).

Ennél pontosabb útmutatást nem kapunk, így mindenki igyekszik megfejteti, hogy mit kell szervezett, célirányos és készségfejlesztő képzésnek tekinteni – ez a három fő feltétele a felnőttképzéshez való besorolásnak.

Segít a minisztérium

A döntés megkönnyítéséhez az Innovációs és Technológiai Minisztérium készített egy összefoglaló magyarázatot, példákkal kiegészítve. Arra hívják fel a figyelmet, hogy a fenti három elvárásnak egyszerre kell teljesülnie ahhoz, hogy felnőttképzésről beszélhessünk. Akkor kell tehát felnőttképzésnek tekintenünk azt az eseményt, amin a dolgozók rész vesznek, ha az egyszerre

- szervezett,
- célirányos (van egy képzési cél, amit el kell érni)
- és ismeretet fejleszt.

Ha valamelyik nem fedezhető fel, akkor az másfajta rendezvénynek számít.

Nem célirányos: NEM lesz felnőttképzés például a tanácsadás, az iskolás gyermek korrepetálása, a konzultáció, mert ezeknek nincs előre meghatározott képzési célja, időkerete, a fejlődés irányát sok esetben maga a résztvevő határozza meg. Nem tartozik ide egy hobbiklub, szakkör vagy táncklub sem, mert bár ezek is ismeretet fejlesztenek, de nem célirányosak.

Nem szervezett: Ugyancsak nem felnőttképzés az sem, amikor valaki hozzáférést kap egy online videótár letölthető anyagaihoz, melyeket oktató közreműködése nélkül megnéz és feldolgoz. Nincs számonkérés, nincs teszt a végén. Ezek nem célirányos és nem szervezett alkalom, tehát nem lesz felnőttképzés.

Nem irányul készségfejlesztésre: Nem felnőttképzés a minisztérium szerint például egy konferencia, egy termékbemutató, mert nem irányulnak készségfejlesztésre.

Nehezen értelmezhető jogszabály

Hogy az értelmezési nehézségeket megértsük, muszáj szó szerint idézni a törvény legfontosabb meghatározását. Az új előírások szerint a „szervezett célirányos kompetenciakialakításra és kompetencia-fejlesztésre irányuló, szervezeten megvalósuló (...) oktatásra és képzésre (1.§)” kell a törvényt alkalmazni.

Mi a kompetencia?

A kompetencia szó alatt ismeretek, képességek, készségek együttesét értjük. Ezek segítségével munkatársunk képes lesz valamilyen területen valamilyen eredményt elérni.

Ezek a példák nem vállalkozásokhoz tartozóak, de leszűrhetjük belőlük, hogy a törvényalkotók szerint mit kell a felnőttképzésekhez sorolnunk. Ha – nevezzük bárminek is – egy tanfolyamon, képzésen előre meghatározott tananyagot sajátítanak el az emberek, előre meghatározott keretben, szervezett módon, s még egy ellenőrzéssel meg is kell bizonyosodnunk a tanultak elsajátításáról, akkor az a felnőttképzés hatálya alá tartozik. Ilyen minden egyes munkahelyi tanfolyam, például a munkavédelmi képzés is.

Mit tegyünk?

A felnőttképzés szeptember elsejétől bejelentés vagy engedély alapján folytatható. Engedélyhez csak az állami támogatásból megvalósuló és szakképesítést adó tanfolyamokat kötötték (mint pl. a régi OKJ tanfolyamok). Az összes többi képzésekhez csak bejelentés kell.

A bejelentés két lépésből áll: előbb regisztráljuk a képző vállalkozást, majd egyenként az indítandó képzéseket. Első lépés tehát a felnőttképzéssel foglalkozó szervezet regisztrációja a Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszerben. Ezt a rendszert a Pest Megyei Kormányhivatal kezeli, oda érkezik a regisztrációnk.

A bejelentést a far.nive.hu weboldalon kell elkezdni, a felső sarokban lévő "Bejelentkezés" gombra kattintva. A rendszerbe ügyfélkapus azonosítással lehet bejutni. A regisztráció során a cégadatokat kell megadni.

Regisztráció során tipikus hiba, ha valaki nem betűpontosan írja be az adatokat. Ha eltérés van a beírt és a hivatalos nyilván-

TÉ VÁLNAK A MUNKÁLTATÓK

is felnőttképzésnek számít

tartásokban szereplő adatok között, akkor hiánypótlás várható. Szintén hiba, ha a képzőként bejelentkező vállalkozásnak nincs a tevékenységei között oktatással foglalkozó TEÁOR szám (legalább a 8559 számú egyéb oktatás).

A regisztráció végén jelenik meg a feladó a pénz befizetésére. A bejelentéshez 15 ezer forintot kell elutalni igazgatási szolgáltatási díjként, majd az utalásról szóló visszaigazolást fel kell tölteni a rendszerbe.

Ha a pénzt befizettük és feltöltöttük róla az igazolást, akkor várni kell a nyilvántartásba vételre. Érdemes minden nap ránézni a felületre, mert ha hiánypótlást kérnek, arról nem fognak értesítést küldeni. A „*Beadványok kezelése*” menüpontban láthatjuk az elküldött regisztrációt. Amikor elkészítjük, akkor előbb az látszik, hogy „*Befizetésre vár*”, majd a „*Beküldve*” állapot látható, ha már a banki visszaigazolást is feltöltöttük. Ugyanitt jelzik majd azt is, ha hiánypótlást kérnek. Ha minden rendben van, akkor megjelenik a „*Nyilvántartásba véve*”. Ekkor le kell tölteni az erről szóló határozatot, mert a benne lévő nyilvántartási számot minden felnőttképzés során használni kell.

Ettől kezdve a vállalkozásunk szerepel a felnőttképzők nyilvántartásában és jogosult lesz képzés indítására.

Képzések bejelentése

Az előző lépés a vállalkozás regisztrációja volt. Minden egyes képzést a jövőben külön-külön be kell jelenteni lehetőleg indulás előtt, legkésőbb az indulást követő 3 napon belül. Ez egy adatszolgáltatás, melyben a képzés lényeges ismertetőjét le kell írni:

- a képzés megnevezése, jellege, helye, óraszám, első képzési napja, befejezésének tervezett időpontja, valamint
- a képzésben résztvevők személyes adatai, e-mail címük, adóazonosító jelük.

A résztvevők egy nyilatkozatban megtiltják, hogy azonosító adataikat továbbítsuk a nyilvántartásba. Ekkor is be kell ezeket gyűjteni, s 8 éven át tárolni az adatvédelmi előírások figyelembevételével. Csak a központi rendszerbe nem kell továbbítani – általában. Kétkedésünk oka, hogy ekkor is be kell írni minden adatot, különben nem tudunk a résztvevőnek oktatási azonosítót adni. A rendszer tehát elvileg úgy működik, hogy fel kell tölteni minden személyes adatot, majd a program ezeket törli, ha a hallgató nem engedélyezte a továbbítást.

Képzési szerződés

A törvény előírja, hogy a képzések résztvevőivel felnőttképzési szerződést kell kötni, azonban furcsa helyzetet teremt ezzel kapcsolatban. Írásos szerződést csak az engedély alapján indított képzéseknél tesz kötelezővé, a bejelentés alapján indítottakra nem. Itt elég a szóbeli megállapodás is. Azt viszont elvárják, hogy ellenőrzés esetén a képző igazolni tudja, hogy a képzési megállapodást megkötötték. Márpedig egy szóbeli megállapodásnál ez elég nehezen bizonyítható.

A szerződésnek tartalmaznia kell a következőket:

- a képzés megnevezését és óraszámát
- napra pontosan a képzés kezdési és befejezési időpontját
- a haladás ütemezését (pontosan leírva, hogy mikor veszik az egyes tananyagegységeket)
- a képzés elvégzésével megszerezhető dokumentum megjelölését
- a tanultak ellenőrzésének, értékelésének módját
- ha a képzéshez vizsga kapcsolódik, akkor a vizsgára bocsátás feltételeit
- a megengedett hiányzás mértékét és ennek túllépése esetén a képzésben részt vevő személyt érintő következményeket (pl. kizárás)
- a képzési díjat, vizsgadíjat, s a megfizetésének módját, ütemezését
- ha a képzés támogatásból valósul meg, akkor a támogatás összegének hazai és uniós források szerint történő feltüntetését
- az esetleg nyújtott ösztöndíj mértékét és folyósításának feltételeit,
- a szerződés megszegésének a következményeit.

Tanúsítvány kiállítása

Nem kötelező, de a képzés hallgatójának kérésére tanúsítványt kell kiállítani. Régebben a tanúsítvány bármi lehetett: papírboltban vehettünk hozzá sablont, vagy saját készítésűt is használhattunk. Most a tanúsítványt a nyilvántartásból lehet majd letölteni.

Adatkezelés

A felnőttképzéssel kapcsolatos adatkezelés is azoknak a lényeges újdonságoknak az egyike, amikkel eddig nem sokat kellett foglalkozni. Mostantól a törvény 8 éves időtartamra teszi kötelezővé az adatok kezelését. Aki felnőttképzésben részt vesz, attól a következő adatokat kell elkérni:

- neve
- születési hely, idő, anyja neve
- neme
- állampolgársága, ha nem magyar, akkor tartózkodásának jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat száma
- lakcím, levelezési cím, e-mail
- TAJ szám, adóazonosító jel
- a képzéssel összefüggő adatok.

Az adatkezeléssel kapcsolatban javasoljuk GDPR szakértő bevonását. A képzéssel kapcsolatos adatkezelés jogalapját törvény határozza meg, de a különböző adatkezelési tájékoztatókat frissíteni kell.

Munkahelyi belső képzések

Ha meg akarunk szabadulni a nyomasztó adminisztrációtól, logikus lépés lenne a képzésekre külső céget hívni. Jó is lenne, ha egy munkavédelmi vállalkozás megoldaná a munkavédelmi képzéseinket, és ők intéznék az adminisztrációt is.

A rossz hír, hogy az ITM állásfoglalása alapján akkor is belső képzésről beszélünk, ha azt egy másik, külsős vállalkozás biztosítja. Ebben az esetben is mi számítunk képző intézménynek, minket terhel a képzés teljes adminisztrációja.

Véleményünk: úgy tűnik, hogy a törvénymódosítás egy olyan kötelezettséget ró a vállalkozásokra, amihez a legtöbbünknek semmi köze sincsen. Nem akarunk felnőttképzők lenni, mégis kénytelenek leszünk a rendszer kötelező adminisztrációjával foglalkozni. Azt gondoljuk, egyszerűen túllőttek a célon. Valószínűleg a kétes minőségben dolgozó felnőttképző cégeket akarták szorosabb ellenőrzés alá vonni. Helyette az ország összes vállalkozását sikerült újabb költséggel és felesleges adminisztrációval terhelni.

Néhány fontos segítség:

- az ITM tájékoztatója: ebben található meg az a példatár, melyben bemutatják, hogy mi tartozik és mi nem tartozik a törvény hatálya alá: bit.ly/itm-tajekoztato
- parlamenti állásfoglalás arról, hogy a munkavédelmi képzések is a törvény hatálya alá tartoznak: bit.ly/allasfoglalas-kepzes
- a felnőttképzésről szóló törvény: 2013. évi LXXVII. tv.
- a törvény végrehajtási rendelete, többek közt a képzési szerződés tartalmának leírásával: 11/2020 kormányrendelet
- a Felnőttképzési Adatszolgáltatási Rendszer: far.nive.hu **Nagy Csaba**

Vállalkozóként se tūr

Magánemberként sem öröm, ha valaki a hátunk mögött kigyót-békát kiabál ránk. De vállalkozások esetében a pletyka nemcsak kellemetlen, hanem anyagi veszteséggel is járhat. Vállalkozóként hogyan akadályozhatjuk meg az alaptalan rossz híreket, a széles körben terjedő rágalmakat?

Egy sértődött alkalmazott szóbeszéddel is rengeteg kárt tud okozni. Egy rosszindulatú pletyka elindításához nem sok kell. Elég sokat sejtetően elmondani baráti körben, hogy „én biztosan nem mennék ebbe az étterembe vacsorázni, dolgoztam ott, láttam, mi van a konyhában...”. Vagy szakmabeliek előtt jellemezni a tulajdonost hogy „ez soha nem fog tisztességesen kifizetni, be se fog jelenteni, aztán majd futhatsz a pénz után...“.

A hírek egy része megmarad kocsmai pletykának, soha semmi következménye nem lesz. Más kijelentések önálló életre kelnek, terjedni kezdenek és végül konkrét anyagi kárt okozhatnak a vállalkozásnak. Az elpártolt vendégek, a gyűjtőoldalon lerontott mértékadó értékelések jól látható veszteséget okoznak a tulajdonosoknak. Mit tehetünk, hogyan lépünk fel a rosszindulatú pletyka ellen?

A jó hírnév megsértéséért sérelemdíjat kérhetünk

Jó hírnév megsértése miatt attól követelhetünk kártérítést, aki a nyilvánosság előtt valótlanságot terjeszt a vállalkozásunkról. Ezt megtehetjük akár a bíróságon is. Kérhetjük a rágalmazás megszüntetését, például, hogy távolítsák el az internetről a sérelmezett tartalmakat.

Anyagi következményként sérelemdíjat is követelhetünk. A bíróság előtt ez polgári peres kategória, nem büntetőeljárás. A bíró akkor állapít meg sérelemdíjat, ha bizonyítjuk, hogy a rágalmazás valóban kárt okozott. A sérelemdíj a magyar jogban újdonságnak számít, a 2014-től használatos polgári törvénykönyv teszi lehetővé az alkalmazását. A sérelemdíj nem kártérítés. Az összege nem attól függ, hogy valakit mekkora kár vagy sérelem ért. A sérelemdíjnak egyedül az a feltétele, hogy a károkozás valóban megtörténjen.

A konkrét összeget a bíróság a felek anyagi helyzetétől is függővé teszi, és figyelembe veszi a hasonló perekben született ítéleteket is. Egy jó sérelemdíj arányos a bekövetkezett kárral és az elkövető anyagi helyzetével is. Célja, hogy a kifizetése fájjon annak, akinek állnia kell. Ha egy milliárdosra csak százezer forint sérelemdíj megfizetését róná ki a bíróság,

az nem tartaná vissza a hasonló cselekmények elkövetésétől. Sokan merész elképzelésekkel mennek a bíróságra és többmillió sérelemdíjat követelnek. Ám a bíróságok jellemzően alacsonyabb összeget állapítanak meg.

Nyerhetünk egy rágalmazási ügyben?

Vegyük például, hogy van egy éttermünk, melyről valaki rágalmakat terjeszt saját ismeretségi körében. Minden szava hazugság. De bármennyire káros is, egyelőre kevés emberhez jutnak el a rágalmak. Ellene nem sokra mennénk a bíróságon, mert amit csinál, az ugyan bosszantó, de nem okoz valódi kárt a vállalkozásnak. Bizonyítani sem tudnánk, mert a vádak csak szóban hangzanak el.

Egy másik ember viszont azt híreszteli, hogy rendszeresen romlott ételt forgalmazunk, felhasználjuk az előző napi maradékokat és ellenőrzés nélküli forrásból származó húst teszünk az asztalra. Ezek súlyos vádak. Ő létrehoz egy honlapot, ahol a vádak folyamatosan olvashatók, évek múlva is bárki láthatja őket. Ez már olyan szintű rágalom, ami anyagi kárt is okozhat. A bizonyíték pedig olvasható az interneten, egy képernyőfotóval egyszerűen dokumentálhatóan. Ezzel már lenne mit keresnünk a bíróságon, hamar kiharcolnánk a sérelemdíjat.

Meddig szabad a véleménynyilvánítás?

A rágalmazást nehéz elkülöníteni a véleménytől. Ami az egyik ember szerint még őszinte vélemény, az a másik fél szerint már súlyos rágalom. A véleményét mindenki szabadon kifejezheti. Mielőtt meghurcolnánk valakit a kijelentései miatt, próbáljuk meg eldönteni, hogy ő most véleményt mondott, vagy rágalmazott minket. Nézzük meg egy példán keresztül! Az első beszámoló egy vélemény, melynek egy mondatába sem tudnánk beleszólni. Hiába szolgáltatunk jól, ő ezt érzi, s ezzel nem lehet vitába szállni.

„*En ebben az étteremben még soha nem ettem egy jót. Minden vacsora után éhes maradok. Az ételek szaga sem tetszik, mindig a romlott húsról emlékeztem. És néha úgy érzem, mintha többet fizetnék a kelleténél.*”

A második beszámolóban ugyanazt olvassuk, de már nem véleményként, hanem állí-

tásként. Ennek minden mondata igazolható vagy cáfolható. Ha cáfolható, akkor jogos elvárás a részünkről, hogy a rágalmazó vendég feleljen is a hazugságokért.

„*En ebben az étteremben még soha nem ettem egy jót. Az adagok kicsik, kevesebbet adnak, mint amit az étlapon jelölnek. A hús legtöbbször romlott. A számlával meg többször becsaptak.*”

A vélemény szabad, alkotmány biztosította jogunk, kifejtésének azonban vannak határai. Ezek a határok ott húzódnak, ahol mások jogai elkezdődnek. A vélemény nem sértheti mások becsületét, jó hírnévhez való jogát, egy vállalkozás esetén annak jogos gazdasági érdekeit.

A Polgári törvénykönyv szerint a jó hírnév megsértését jelenti, amikor valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel (2013. évi V. tv. 2:45 §).

Ez a tilalom a vállalkozások közötti sértésekre is alkalmazható. A tisztességtelen piaci magatartás tilalmáról szóló törvény például azt írja, hogy „tilos valótlan tény állításával vagy híresztelésével, valamint valós tény hamis színben való feltüntetésével, úgyszintén egyéb magatartással a versenytárs jó hírnevét vagy hitelképességét sérteni, illetőleg veszélyeztetni” (1996. évi LVII. tv. 3.§).

Nem sérti tehát a szabályokat az, aki leírja, hogy neki nem ízlett az ebéd és számára nem volt elég nagy az adag. Aki azonban tényként írja le, hogy romlott húst adnak az étteremben, az megsérti közlésével a másik fél jogait.

Teendők rágalmazáskor

Mindig gondoljuk át az alábbiakat ha az interneten vagy máshol olyan kijelentéseket találunk, melyek vállalkozásunk számára sértőek:

- Mekkora kört ér el a kijelentés? Eljut-e annyi emberhez, hogy alkalmas legyen a leendő vásárlók befolyásolására?
- A rágalmak terjesztőjének mekkora hatása lehet más emberekre? Egy kocsmai panaszkodásnak egészen más a hatása, mint egy elismert vállalkozó véleményének a helyi kamara összejövetelén.
- A sérelmezett rágalmat véleménynek vagy tényközlésnek kell-e tekintenünk? (Ez az egyik legfontosabb eldöntendő kérdés.)
- Az adott hír vagy vélemény elterjed-e olyan széles körben, hogy valóban rontsa a vállalkozás hírnevét? Az is lehet, hogy csak legyintenek rá az emberek.

jük el a rágalmazást!

- Ha széles körben elterjed a rágalom, származhat-e abból konkrét anyagi veszteségünk (pl. elpártoló vendégek, csökkenő bevétel)? Ha a jó hírnév megsértése nem jár tényleges veszteséggel, nem érdemes bírósághoz fordulunk.

- Vállaljuk-e ezt a vitát a nyilvánosság előtt is? Ha bírósághoz fordulunk, az nyilvánosságra kerül. Lehet, hogy a sérelmezett kijelentések is több emberhez jutnak majd így el, mintha semmit sem csináltunk volna.

Ha úgy döntünk, hogy lépéseket teszünk a rágalom megfékezésére, akkor kezdjük el mindent pontosan dokumentálni! Hol jelent meg a sérelmezett közlés? Készítsünk róla hiteles másolatot! Ami az interneten megjelenik, azt könnyű eltüntetni. Készítsünk róla képernyőfotót! Még jobb, ha mindezt közjegyző előtt tesszük, és ő hitelesíti a mentés elkészítésének az idejét. Ha szóbeli közlésekről van szó, vegyünk fel jegyzőkönyvet olyan emberekkel, akik hallották, tanúi voltak. Gyűjtsünk össze minél több anyagot, hogy a bíróság előtt bizonyítani lehessen a jogsértést!

Ezután készítsünk becslést arról, hogy mi-

lyen következményei lehetnek a sérelemnek. Hány vendéget veszíthetünk el? Mennyi lehet az anyagi kárunk? Minél konkrétan gondoljuk ezt végig, annál megalapozottabb követeléssel állhatunk a bíróság elé. A bíróság előtt szükségünk lesz tényekre is. Azzal nem mehetünk oda, hogy X. véleménye rosszul esett, ezért sérelemdíjat kérek tőle. A keresetben mutassuk be mennyi kárunk keletkezett és ezért mekkora kártérítést és sérelemdíjat kérünk.

És ha a dolgozók sértik meg a jó hírnevet?

Egyre gyakrabban merülnek fel dolgozók és munkáltatóik között is ilyen jellegű viták. A munkaügyi törvények korlátozzák a dolgozók véleményszabadságát, nem teszik lehetővé, hogy a munkáltató jogos érdekét sértő kijelentéseket tegyenek. Ez munkaidőn túl is érvényes rájuk. Egyre több olyan eset merül fel azonban, ahol alkalmazottnak azért mondanak fel vagy indítanak fegyelmi eljárást ellenük, mert munkaidőn túli magatartásukkal megsértették munkáltatójuk jó hírnevét.

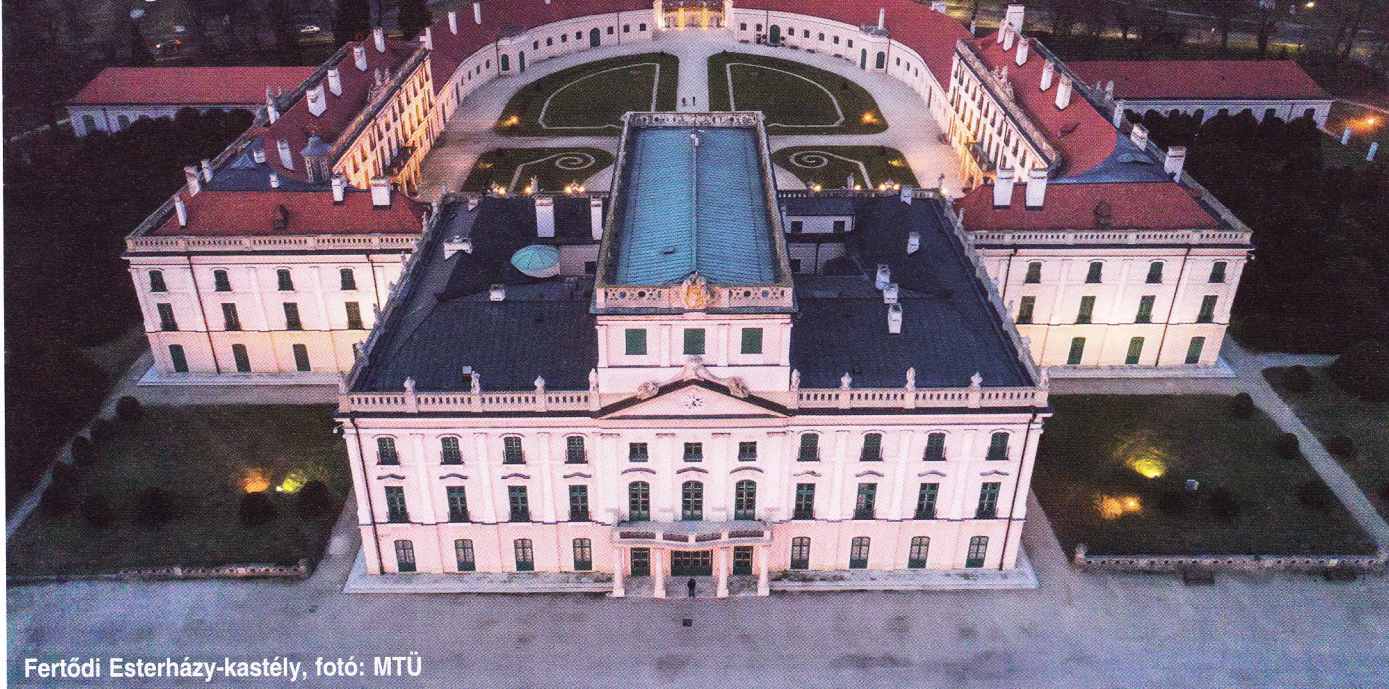
A törvény korlátozza a dolgozók jogát a véleményük szabad kifejtéséhez. Nem tehetnek, nem mondhatnak olyat, ami a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági vagy szervezeti érdekét súlyosan sértené vagy veszélyeztetné (2012. évi I. tv. 8. §). Fontos, hogy ne csak a fentiek lényegére figyeljünk, hanem a mondat részleteire is. Nem korlátozhatjuk úgy általában a munkavállalók jogát véleményük kifejtéséhez. Nem büntethetjük meg azért, mert azt mondja ismerőseinek, hogy „ilyen vacak helyen még nem dolgoztam, kevés a pénz, cseszeget a főnök, utálok bejárni”. Ez a véleménye, joga van hozzá. A törvény csak akkor engedi büntetni a dolgozó véleményét, ha az súlyosan sérti, kifejezetten veszélyezteti a munkaadó érdekeit.

Azon persze vitatkozhatunk, hogy mi számít súlyos sérelemnek, pláne veszélyeztetésnek. Erre nincsenek egyértelmű szabályok. Meg kell vizsgálni, hogy a kifogásolt vélemény hány emberhez jut el, milyen hatást kelt, okoz-e konkrét anyagi kárt vagy nem. Ezekre válaszolva eldönthetjük, hogy érdemes-e felmondást fontolgatni vagy bíróság elé citálni a felelőtlen dolgozót.

Nagy Csaba

Kijelöltek 11 új turisztikai régiót

– a jövőben itt várhatók nagyobb turisztikai pályázatok

Fertődi Esterházy-kastély, fotó: MTÜ

Teljesen átszabta a kormány az ország turisztikai térképét. A korábbi hivatalos felosztás szerint 3 nagy turisztikai régió létezett. Igyekeztek ide összpontosítani a fejlesztéseket és ezeket a térségeket próbálták jobban népszerűsíteni. Most ezt megváltoztatták: 11 turisztikai régiót jelöltek ki, és egyelőre 4 milliárd forintot ígértek arra, hogy e térségek kidolgozzák saját fejlesztési terveiket.

A turisztikai térségek kijelölése egy nem túl fontos adminisztratív lépésnek tűnik. Megneveznek néhány térséget, mint a turizmus fő területeit, s ezeket fogják a jövőben erőteljesebben reklámozni az utazni vágyóknak. Valójában ennél többről van szó, amit akkor veszünk majd észre, amikor a pénz áramlani kezd a hivatalosan kijelölt keretek közé. Ezek között a térségek között fogják majd felosztani a fejlesztési forrásokat, s ezek kerülnek előtérbe a pályázatok meghirdetésekor is. Jó példa erre a Kisfaludy Program, amelynek pályázatait már kiemelt térségenként hirdették meg, és csak abból a körből lehetett a fejlesztési támogatásokhoz hozzájutni. Nem mindegy, mely települések kerülnek a turisztikai térségek közé. Hiszen ez dönti el, hogy a jövőben melyik településeken juthatnak hozzá turisztikai jellegű programok támogatásához a vállalkozók.

Az egyes térségek szerepének erősítése nem most kezdődött. Az első ilyen térség a Balaton volt, amelyet még 2000-ben nyilvánítottak kiemelt üdülőkörzetté. A térség fejlesztéséről szóló Balaton-törvény még azt is megszabta, hogy az ide kerülő településeken milyen építkezések indulhatnak.

A rendszert 2016-ban alakították át, ami-

kor az egyedülként kiemelt Balaton helyett három nagy turisztikai régiója lett az országnak:

- Balaton,
- Sopron-Fertő és Tokaj,
- Felső-Tisza és Nyírség.

Mostantól pedig a három helyett 11 térséggel kell számolnunk, amelyek között már a főváros közvetlen környéke is helyet kapott. Maga a főváros nem került bele a körbe, de gyakorlatilag teljes vonzáskörzete a turisztikai térség része lett. A 11 térség a következő:

- Balaton
- Sopron-Fertő
- Tokaj és Nyíregyháza (3 alegységgel: Tokaj, Felső-Tisza térsége és Nyírség)
- Mátra és Bükk (két alegységgel: Mátra és Bükk)
- Gyula és térsége
- Győr-Pannonhalma
- Szeged és térsége
- Pécs-Villány
- Debrecen és térsége (két alegységgel: Debrecen – Nyíregyháza, illetve Tisza-tó – Hortobágy)
- Budapest környéke (a főváros nélkül).

A Magyar Turisztikai Ügynökség szerint e térségek mindegyike saját márkát dolgoz

majd ki, s versenyképes utazási csomagokat alakítanak. Könyvid László, a MTÜ igazgatóhelyettese arról is beszélt, hogy az állami turisztikai intézményrendszer a jövőben ehhez a felosztáshoz igazodva fog átalakulni – hogy ez pontosan mit jelent, arról nem árult el részleteket.

A térségek kijelölése mellett a kormány nevesített 13 olyan állami beruházást is, amiket kiemelt turisztikai fejlesztésként kezelnek a jövőben. Érdekes, hogy mind a 13 a Nyugat-Dunántúlon található, 7 Sopron és a Fertő-tó környékén, 6 pedig a Balaton partján.

A Fertő-tó környékén:

- A Fertő-tavi vízitelep fejlesztése
- a Lővérek program nemzeti konferencia központ Sopronban
- a fertődi Esterházy-kastély és a hozzá kapcsolódó területek
- a fertődi sírdomb környéke
- a nagycenki Széchenyi-kastély és a hozzá kapcsolódó területek
- a nagycenki Széchenyi-kastély parkjának részét képező Hársfasor
- a fertőrákosi Püspöki Palota.

A Balaton környékén:

- a csopaki Ranolder-villa
- a keszthelyi Festetics-kastély és parkja
- a keszthelyi Amazon Szálló, lóváltó és lakóház
- a Keszthelyhez tartozó Fenékpusztai műemléki együttese
- Keszthely külterületén a Fenyves allé
- a szántódi majorság épületegyüttese.

Forrás: 429/2020 kormányrendelet

Nagy Csaba

Haladékot kaptak a szálláshelyek a fejlesztési támogatás elköltésére

Ez év december 31. helyett jövő év március 31-ig lehet felhasználni a 8 szobásnál nem nagyobb szálláshelyek fejlesztési támogatását – jelentette be Guller Zoltán. A Magyar Turisztikai Ügynökség vezérigazgatója szerint a belföldi idegenforgalom sikeres nyarat zárt, és emiatt sok szolgáltató nem tudta a tervezett időben elkezdni a korszerűsítéseket. *Forrás: MTI*

Továbbra is népszerű az ételrendelés

Egy friss felmérés szerint az ebédnél kívül már a reggelit és az élelmiszert is szívesen rendeljük házhoz. Feljövőben a hamburger, de a pizza is tartja magát. Április-májusban az esti/éjszakai rendelések helyett az ebéddős és délutáni házhoz szállítások szaporodtak meg. Népszerű lett a reggeli rendelés, este pedig az alkohol házhozszállításra kaptak rá a magyarok. Május végére közel duplájára nőtt azoknak a száma, akik az életmentő kávé és a frissen sült péksüteményt is házhoz rendelték ebredés után. Ehhez pedig úgy látszik könnyű hozzá szokni, mert a reggel rendelők száma azóta is tartja magát. Az éttermek mellett számos cukrászda, reggelizőhely, ételérzékenyeket kiszolgáló hely és alkoholos italt forgalmazó vállalkozás is a kiszállítással növelte szolgáltatási körét. *Forrás: NetPincér*

Veszélyben a magyar fürdők kétharmada, segítségért kiált az ágazat

A Magyar Fürdőszövetség a kormány intézkedését kezdeményezi a koronavírus járvány okozta gazdasági helyzetben. A fürdők a hazai turizmus mozgatórugói. A 15 leglátogatottabb utazási célpont között 13 fürdőváros található, és a vendégéjszakák 71 %-a olyan településen keletkezik, ahol fürdő működik. A fürdőszövetség szerint ha a fürdők működése ellehetetlenül, azzal a belföldi turizmus is leállhat. Márpedig a fürdők tavasszal felérték végső tartalékaikat, és csak kivételes esetben számíthatnak a tulajdonos önkormányzatok pénzügyi segítségére. Most létszámléépítésre kényszerülnek, ami a meglévő munkavállalói állomány 10-30%-át érintheti. Az ágazatban foglalkoztatott 18 ezer munkahelyből tehát már az összesen 6 ezer munkahely megszűnése

fenyeget. Egy szeptember elején készült felmérés szerint külső forrás bevonása nélkül a magyar fürdők 76,15 %-a nem képes eljutni a túlélést jelentő 2021-es nyári főszezonig. A fürdők 2020-ban a bevételeik 40-70 %-át biztosan elvesztik, és várhatóan ez folytatódik 2021 első félévében is. Működőképességük fenntartása csak azonnali, vissza nem térítendő támogatással lehetséges. – *Számításaink szerint az eddig kiesett és még kieső bevételek részbeni visszapótlása és a munkahelyek megtartása legalább 2021 nyaráig összességében 35 milliárd forint nagyságú vissza nem térítendő támogatást igényel* – összegezte a szövetség. *Forrás: OS*

Összefogás a filmes turizmus fejlesztéséért

Együttműködési megállapodást kötött a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) és a Nemzeti Filmintézet (NFI) a filmes turizmus fejlesztésére. A megállapodás célja Magyarország, mint forgatási helyszín népszerűsítése, új produkciók Magyarországra hozatalának ösztönzése. „A filmturizmus népszerű és rendkívül hatékony országimázs-formáló tényező. Az itt forgatott produkciók kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy Budapestet, illetve Magyarországot utazási célpontként népszerűsítsük a hazai és a nemzetközi utazóközönség számára. A megállapodással az a célunk, hogy Magyarországot biztonságos forgatási helyszíneként és turisztikai célpontként egyaránt népszerűsítsük” – nyilatkozta Káel Csaba, az NFI igazgatójának elnöke. *Forrás: turizmus.com*

Pest megye ízei

A Pest megye ízei című kötet a megye gasztronómiai különlegességeiről, kézműves termékeiről készített pillanatfelvételt. Mint Ambrus András felelős szerkesztő elmondta, sokak számára meglepő, de vannak kifejezetten Pest megyei településekre, tájakra jellemző ételek, ételkészítési módok, termékek. A mostani kiadvány az ételreceptek mellett alapanyagokat, gasztronómiai vállalkozásokat, ötleteket is bemutat, emellett érdekes történetek, információk is szerepelnek benne. A könyv összesen 19 ételt, italt, receptet, gasztronómiai terméket mutat be, és Pest megye csaknem valamennyi tájegységéről válogat. Az olvasók megismerhetnek olyan ételeket, mint például a hévízgyörki gürdös, vagy olyan desszertet - ez a somlói galuska -, amely egy főtí cukrászmester

fantáziájának köszönhetően vált világhírűvé, de merész újításokkal is találkozhatnak például a bonbon vagy a csiliszós készítése kapcsán.

Forrás: turizmusonline.hu

Bécs mentőövet dob a szálláshelyeinek

Bécs eddig két lépcsőben mintegy 350 millió eurót fordított a koronakrízis miatt a várost ért gazdasági károk enyhítésére. Szeptembertől egy újabb 50 millió eurós támogatási csomagot dolgoztak ki (korona-csomag III.) Ennek nagyobb része a szálláshely-szolgáltatókat és a turisztikai ágazatot hivatott segíteni. Bécsben idén a vendégéjszakák 70 százalékos csökkenésével, valamint a bevételek 60 százalékos zuhanásával számolnak, ezért a bécsi szálláshelyek üzemeltetőire külön odafigyelt a fővárosi önkormányzat – írja a GD Consulting. Szeptembertől szálláshelyenként a tavalyi éves forgalom 6%-ának megfelelő összeg igényelhető a változó működési költségek fedezésére, egységenként maximum 50 ezer euró értékben. (A fix költségek támogatására külön kormányzati program létezik Ausztriában). Egy 3 millió eurós keretösszezből pedig a nehéz helyzetbe került klubélet és a könnyűzenei iparág szereplőit támogatják.

Forrás: turizmusonline.hu

Koronavírus – hasonló korlátozások minden országban

A második hullámban terjedő koronavírus megfékezésére szinte valamennyi európai ország korlátozó intézkedéseket hozott: kötelező maszkviselés, létszámkorlátozás, vendéglők előrehozott zárójára. Bemutattunk néhány példát az európai országok lapzártáncig hozott intézkedéseiből.

Ausztriában a vendéglátóhelyek éjjel 1-ig maradhatnak nyitva. Az éttermekben az asztalokat legalább 1 méteres távolságra kell elhelyezni. Asztalonként legfeljebb 10 vendég foglalhat helyet. A személyzet mindig maszkot visel. A vendégnek is fel kell vennie a maszkot, amikor nem a saját asztalánál tartózkodik. Az ételt és italt az asztalánál szolgálják fel, a pultnál tilos fogyasztani. Büféasztalon lehet tálnálni, de az üzemeltetőnek gondoskodnia kell a fertőzésveszély csökkentéséről, például a tálnáláshoz bekészített egyszer használatos kesztyűkkel és fertőtlenítőszerrel.

A rendezvények nagyságát korlátozzák: beltéren legfeljebb 50 fő, szabadterén 100 fő vehet részt a programokon. Megkülönböztetik a tömegrendezvényeket: előre kialakított ülésrend esetén ilyeneken beltéren 1500-an, kültéren 3 ezren vehetnek részt (austria.info).

Belgiumban októbertől a maszk viselését zsúfolt helyekre korlátozták: tömegközlekedési eszközön, moziban, színházban kell maszkot hordani. A kötelező karanténidőt egy hétre csökkentették (index.hu).

Brüsszel október elején szigorított: minden bárnak, kávéháznak rendezvényközpontnak egy hónapra be kell zárnia. Közterületen tilos alkoholt fogyasztani. Az éttermekben legfeljebb 4 ember ülhet egy asztalnál. Az italokat, ételeket árusító helyeknek este 10-kor zárniuk kell. A nyilvános piacokon nem lehet helyben ételt és italt fogyasztani (mkik.hu).

Hollandiában a bárak nyitva maradtak, a maszk csak a tömegközlekedési eszközön kötelező (24.hu). Az országban a külföldi turisták száma idén 70 százalékkal csökkent. Ez 14 millió elmaradt vendéget jelent. A belföldi turizmus 40 százalékkal esett vissza.

Franciaországból különösen Párizsból érkeznek riasztó hírek a vírus terjedésével kapcsolatban. Október elejétől nem nyit-

hatnak ki a bárak, az éttermek azonban a megszokott rend szerint működhetnek. Az asztalok között másfél méteres távolságot kell tartani. Egy csoport nem lehet nepe-sebb 8 főnél. A vendégeknek meg kell adniuk az adataikat, hogy lehetővé tegyék a későbbi kontaktutatót. Közterületen este 10 után tilos alkoholt fogyasztani. Nyilvános helyeken családi rendezvények sem tarthatók.

Két hétig nem fogadhatnak felnőtteket az uszodák és más, sportlásra alkalmas helyiségek sem. A kulturális intézmények és az üzletek működnek, de maszkot viselni kell és korlátozzák a forgalmat is. A bevásárlóközpontok is kevesebb embert engednek be (index.hu).

Csehországban októbertől szükségállapotot hirdettek. A középiskolai oktatást digitális formában folytatják. Zárt termekben egy rendezvényen 10 ember vehet részt, szabadterén 20. A vendéglőket este 10-kor be kell zárni. Egy asztalnál legfeljebb 6 ember ülhet. A maszk kötelező a közlekedési eszközökön, kórházakban és minden zárt teremben – a felső tagozatos diákoknak az iskolákban is.

Szlovákiában veszélyhelyzet van érvényben. A tömegrendezvények számát 50 főben maximálják – ennél többen vendéglőkben és bevásárlóközpontokban sem lehetnek. Maszkot mindenhol viselni kell, ahol nem tartható legalább másfél méteres távolság az emberek között (portfolio.hu)

A legszigorúbb intézkedéseket **Spanyolországban** vezették be szeptember végén.

A madridiak nem hagyhatják el a várost és a nem madridi lakosok nem léphetnek be a fővárosba (később ezt az intézkedést a bíróság törölte, mert alkotmányvértőnek találták). Lezárták a parkokat, korlátozzák a lakosság érintkezését – 6 embernél többen nem csoportosulhatnak egy helyen.

Németország a fertőzöttek aktuális számától teszi függővé a hozott intézkedéseket. Ha egy járásban, megyében a fertőzötteknek a 100 ezer lakosra vetített száma meghaladja a 35-öt, akkor lépnek életbe a korlátozások. Ekkor nyilvános helyen legfeljebb 50 ember tartózkodhat együtt. A lakásokban összegyűlő emberek számát nem korlátozzák, de ajánlják, hogy 25-nél többen ne legyenek egy légtérben. A vendéglőkben regisztrációs lapot töltenek ki a vendégek, hogy kontaktutatót esetén azonosíthatók legyenek. 50 euróval büntetik, aki ilyen esetben hamis adatokat ad meg. Szükség esetén korlátozzák az italok felszolgálatát (napi.hu).

Olaszországban egyes tartományokban már kötelező a szájmásk utcai viselése is, s tervezik, hogy ezt az egész országra bevezetik újra. A maszkviselés ellenőrzésében a katonaság is részt vesz. A kormány legalább 400 eurós bírságot javasol annak, aki nem hordja az előírás szerinti helyen a maszkot. A vendéglőket este 11-kor kell bezárni. Szabadterén ezer fő, zárt téren 200 fő vehet részt egy-egy rendezvényen. A tömegközlekedési eszközök kihasználtságát 80 százalékra csökkentették (travelo.hu).

Nagy Csaba